Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român

Congresul

al X-lea al Partidului Comunist Român

6 — 12 august 1969

Editura politică — București, 1969

RAPORTUL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA P.C.R. ÎN PERIOADA DINTRE CONGRESUL AL IX-LEA ŞI CONGRESUL AL X-LEA ŞI SARCINILE DE VIITOR ALE PARTIDULUI

RAPORTOR TOVARĂŞUL

NICOLAE CEAUŞESCU

Stimaţi tovarăşi,

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român are o însemnătate deosebită, datorită atît condiţiilor interne şi internaţionale în care îşi desfăşoară lucrările, cît şi faptului că are loc în preajma gloriosului nostru jubileu — aniversarea unui pătrar de veac de la înfăptuirea actului istoric din august 1944, care a dus la eliberarea României de sub jugul fascist şi a marcat începutul revoluţiei populare, antiimperialiste, deschizînd o nouă eră în istoria poporului român. *(Aplauze).*

Congresul este chemat să facă bilanţul activităţii partidului, a întregului popor, consacrată realizării hotărîrilor Congresului al IX-lea şi, totodată, să elaboreze programul dezvoltării multilaterale a României socialiste în perioada 1971—1975 şi liniile directoare ale dezvoltării ţării pînă în 1980.

Cred că sînt în asentimentul tuturor delegaţilor, asigurînd partidul, întregul popor, că vom face totul pentru ca hotărîrile ce vor fi adoptate să corespundă cît mai bine năzuinţelor naţiunii noastre socialiste, necesităţii dezvoltării continue a ţării pe calea socialismului şi comunismului. *(Aplauze puternice).*

I

BILANȚUL MARILOR ÎNFĂPTUIRI ALE POPORULUI ROMÂN, CONDUS DE PARTID, PE DRUMUL CONSTRUCȚIEI SOCIALISMULUI

Tovarăși,

Mulți din cei prezenți în această sală își amintesc în ce situație se găsea România ca urmare a politicii antinaționale a cercurilor reacționare burghezo-moșierești. În țara noastră fuseseră lichidate ultimele libertăți democratice și instaurată dictatura militaro-fascistă, România fiind aruncată în brațele imperialismului german și atrasă în războiul împotriva Uniunii Sovietice.

Este meritul istoric al Partidului Comunist Român că, în aceste grave împrejurări, a reușit să găsească calea pentru colaborarea cu toate forțele antifasciste în vederea răsturnării dictaturii militaro-fasciste, scoaterii României din războiul antisovietic și alăturării sale coaliției antihitleriste, dezvoltării democratice a țării. Rezultatul acestei politici s-a concretizat în realizarea Frontului Unic Muncitoresc, în unirea forțelor democratice, în stabilirea colaborării cu cercuri militare, inclusiv cu monarhia. Astfel, insurecția armată a fost rodul acțiunii unite a celor mai largi forțe politice naționale, armatei, formațiunilor patriotice, al adeziunii depline la lupta antifascistă a maselor populare. În înfăptuirea acestui act de importanță crucială pentru destinele României, rolul hotărîtor l-au avut clasa muncitoare și avangarda sa revoluționară, Partidul Comunist Român. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Trebuie să menționăm că marea acțiune de la 23 August 1944 a fost posibilă și datorită condițiilor internaționale favorabile. Avem în vedere în primul rînd înfrîngerile suferite de fascismul german, victoriile strălucite obținute de armata sovietică, loviturile din ce în ce mai grele pe care aceasta le dădea hitlerismului, lupta celorlalte forțe din coaliția antifascistă. Este știut că Uniunea Sovietică, armata sa au dus greul războiului, au dat cele mai mari jertfe materiale și umane în lupta împotriva fascismului. Poporul român, ca și alte popoare, poartă o vie recunoștință popoarelor sovietice și armatei lor pentru contribuția hotărîtoare adusă la salvarea omenirii de robia fascistă. *(Aplauze puternice).* Doresc să menționez totodată contribuția celorlalte țări aliate, a armatelor lor, la obținerea victoriei asupra Germaniei hitleriste. În istoria mondială va rămîne întot-

deauna înscrisă, ca una dintre cele mai înălţătoare pilde de jertfă şi sacrificiu, mişcarea de rezistenţă antifascistă, lupta partizanilor — în rîndul cărora un rol important l-au avut clasa muncitoare, comuniştii —, marea epopee a popoarelor subjugate care s-au ridicat cu arma în mînă împotriva ocupanţilor nazişti, pentru libertate şi independenţă, pentru apărarea fiinţei lor naţionale. *(Aplauze puternice)*.

O dată cu răsturnarea dictaturii fasciste, armata română a întors armele împotriva hitleriştilor şi a participat cu întreaga sa forţă la lupta împotriva maşinii de război germane. Luptînd în comun cu armata sovietică, ostaşii români, după eliberarea întregului teritoriu al patriei, au luat parte la eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei. Prin mari eforturi materiale şi prin jertfe grele, armata noastră, întregul popor român şi-au adus contribuţia de preţ la învingerea Germaniei hitleriste, la obţinerea victoriei. *(Aplauze puternice)*. În această luptă s-au pus bazele prieteniei frăţeşti dintre ostaşii români şi ostaşii sovietici, dintre poporul român şi popoarele Uniunii Sovietice. *(Aplauze puternice, prelungite)*.

De la tribuna Congresului aducem un omagiu fierbinte tuturor comuniştilor şi antifasciştilor din ţara noastră, detaşamentelor de partizani şi formaţiunilor de luptă patriotică, ostaşilor români şi sovietici care s-au jertfit pentru eliberarea României, luptătorilor, militarilor şi partizanilor din toate ţările care au contribuit la înfrîngerea fascismului. *(Aplauze puternice, îndelung repetate)*.

Tovarăşi,

Sînt cunoscute marile transformări ce au avut loc în ţară în anii construcţiei socialiste şi de aceea nu mă voi opri asupra lor, cu atît mai mult cu cît în curînd vom sărbători cea de-a 25-a aniversare a eliberării — prilej pentru un bilanţ mai larg asupra drumului parcurs pînă acum.

Sintetizînd, am putea spune că în aceşti 25 de ani am trecut de la orînduirea burgheză, în care se menţineau puternice rămăşiţe feudale, la orînduirea care a lichidat pentru totdeauna exploatarea omului de către om — parcurgînd astfel mai multe etape istorice. Poporul român a înfăptuit cu succes societatea nouă, socialistă. Sub conducerea partidului comunist, clasa muncitoare, în alianţă cu ţărănimea, cu intelectualitatea şi celelalte pături sociale, a obţinut în dezvoltarea patriei victorii remarcabile, cu care, pe drept cuvînt, ne putem mîndri. *(Aplauze)*.

Acest drum nu a fost, desigur, uşor. Pentru a învăţa cum să construim noua orînduire a trebuit să plătim de multe ori scump. Ceea ce caracterizează însă întreaga activitate a partidului co-

munist este faptul că a ştiut să înfrîngă greutăţile, asigurînd mersul hotărît înainte pe drumul construirii socialismului. *(Aplauze puternice).*

Viaţa a confirmat din plin justeţea liniei generale, marxist-leniniste, a partidului nostru, priceperea sa de a aplica principiile socialismului la condiţiile concrete din România, capacitatea sa de a uni eforturile întregului popor în vederea propăşirii economice şi sociale a ţării.

Dorim să subliniem de la tribuna acestui Congres că partidul nostru, poporul român s-au bucurat în toţi aceşti ani de solidaritatea internaţională, atît a popoarelor care construiesc socialismul, cît şi a comuniştilor, a clasei muncitoare, a forţelor progresiste din întreaga lume. *(Aplauze).* La rîndul lor, partidul şi poporul nostru şi-au manifestat întotdeauna solidaritatea internaţionalistă cu celelalte ţări socialiste, cu clasa muncitoare şi partidele comuniste de pretutindeni, cu toţi luptătorii antiimperialişti, participînd activ la lupta împotriva imperialismului, pentru socialism şi pace. *(Aplauze).*

Stimaţi tovarăşi,

Pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea, Comitetul Central, întregul partid au desfăşurat o amplă muncă politică şi organizatorică pentru dezvoltarea continuă a orînduirii noastre socialiste. Rezultatele activităţii creatoare a poporului român sînt strălucite. În aceşti ani, pe harta ţării au apărut peste 700 noi capacităţi şi obiective industriale importante, s-au dezvoltat şi reutilat multe din cele existente, îmbunătăţindu-se repartizarea teritorială a forţelor de producţie. În primii trei ani ai cincinalului, producţia industrială a crescut într-un ritm de peste 12,3 la sută faţă de 10,8 la sută cît se prevăzuse în cincinal ; productivitatea muncii a crescut, de asemenea, peste prevederi, obţinîndu-se pe această cale circa două treimi din sporul producţiei industriale.

În perioada primilor trei ani ai cincinalului, producţia globală agricolă a depăşit limita superioară prevăzută pentru această perioadă, deşi condiţiile climatice au fost uneori nefavorabile ; s-a asigurat aprovizionarea populaţiei cu produse agroalimentare, precum şi celelalte nevoi ale economiei.

În perioada 1966—1968 investiţiile au însumat peste 170 miliarde de lei, depăşind cu mult tot ce s-a investit în anii 1950—1960 ; realizarea unui asemenea efort de acumulare constituie un indiciu deosebit de expresiv al forţei dinamice a economiei noastre, al marilor sale resurse şi posibilităţi. Ştiinţa,

învățămîntul și cultura au cunoscut o perioadă de mari prefaceri, aducînd o contribuție tot mai însemnată la progresul societății, la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor. Ca rezultat al realizărilor de seamă obținute în producția de bunuri materiale, în întreaga activitate socială, se ridică continuu nivelul de trai material și spiritual. Adăugind la toate acestea măsurile luate de partid și guvern pentru perfecționarea conducerii societății și lărgirea democrației socialiste, avem tabloul marilor înfăptuiri care au dus la dezvoltarea multilaterală a României socialiste.

Pe măsura progresului realizat în toate domeniile vieții sociale, România și-a sporit participarea la schimburile internaționale. Au fost extinse relațiile de colaborare economică și tehnico-științifică, raporturile comerciale cu țările membre ale C.A.E.R., cu toate statele socialiste. România a dezvoltat, totodată, colaborarea economică cu alte state, fără deosebire de orînduire socială, în spiritul principiilor care călăuzesc politica noastră externă.

Raportăm partidului, întregului popor, că obiectivele stabilite de Congresul al IX-lea se înfăptuiesc cu succes, că avem toate condițiile ca pînă în 1970 ele să fie nu numai realizate, ci chiar depășite. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Desigur, tovarăși, activitatea atît de vastă și multilaterală din acești ani nu s-a putut desfășura în mod absolut perfect, fără neajunsuri, lipsuri și chiar greșeli. E adevărat, unele din acestea au un caracter subiectiv, puteau fi evitate; mă voi referi la ele în cuprinsul raportului. Comitetul Central a acționat însă cu hotărîre pentru lichidarea lipsurilor și îndreptarea greșelilor, asigurînd desfășurarea cu succes a întregii construcții socialiste.

Realitatea a demonstrat justețea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a infirmat îndoielile celor care manifestau neîncredere în capacitatea creatoare a poporului nostru. Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, oamenii muncii din România, fără deosebire de naționalitate, au demonstrat, prin munca lor plină de abnegație, ce operă măreață poate înfăptui un popor liber și stăpîn pe destinele sale. *(Aplauze puternice, prelungite).* De la înalta tribună a celui de-al X-lea Congres adresăm cele mai calde felicitări constructorilor socialismului, cele mai vii mulțumiri întregului popor pentru entuziasmul, consecvența și fermitatea cu care înfăptuiesc politica Partidului Comunist Român, înalță edificiul socialismului pe pămîntul României. *(Aplauze puternice, îndelung repetate).*

II

OBIECTIVELE DE BAZĂ ȘI LINIILE DIRECTOARE ALE DEZVOLTĂRII VIITOARE, ECONOMICE ȘI SOCIAL-CULTURALE, A ROMÂNIEI

Tovarăși,

Tezele Comitetului Central și proiectul Directivelor privind planul cincinal pe anii 1971—1975 și liniile directoare ale dezvoltării economiei naționale în perioada 1976—1980 au fost dezbătute în adunările și conferințele tuturor organizațiilor de partid, în organizațiile de masă, în conducerile acestora, în Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste, în presa centrală și locală. Se poate spune că aceste documente au făcut obiectul unei ample consultări și dezbateri naționale, la care au participat membri și nemembri de partid, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, oameni ai muncii de toate profesiile, români, maghiari, germani și de alte naționalități — practic întregul popor —, spunîndu-și cuvîntul cu înaltă responsabilitate asupra programului dezvoltării viitoare a patriei.

Delegații la Congres, aleși de cei aproape două milioane de comuniști din întreaga țară, au primit mandatul membrilor de partid, al maselor largi populare, de a exprima în acest înalt for aprobarea deplină față de politica internă și externă a Partidului Comunist Român, de a adopta documentele supuse dezbaterii, programul dezvoltării neîntrerupte a societății noastre.

Întreaga activitate de pregătire a Congresului, larga dezbatere a documentelor, ca și modul în care au fost aleși delegații la Congres dau încă o dată expresie spiritului nou, profund democratic pe care partidul nostru l-a imprimat întregii sale activități, precum și vieții politice, economice, social-culturale și de stat din țara noastră. Aceasta demonstrează o dată mai mult legăturile strînse ale partidului cu masele, încrederea și prețuirea de care se bucură partidul nostru în rîndurile poporului, trăinicia unității în jurul său a întregii națiuni. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Tovarăși,

Permiteți-mi să mă opresc în continuare asupra direcțiilor principale ale dezvoltării României în anii următori.

Tezele Comitetului Central și proiectul de Directive trasează pe larg jaloanele politicii generale a construirii socialismului pînă în 1975 și prevederile orientative pînă în 1980. Putem spune că aceste două documente constituie un tot unitar,

reprezentînd în fapt programul partidului pentru perioada la care m-am referit. Obiectivul fundamental al acestui program este lărgirea și perfecționarea continuă a bazei tehnico-materiale a țării, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Realizarea acestui țel major de perspectivă al partidului nostru presupune, în primul rînd, creșterea intensă a forțelor de producție, crearea unei economii avansate, a unei industrii și agriculturi moderne, în stare să satisfacă cerințele mereu sporite ale societății. În al doilea rînd, aceasta înseamnă dezvoltarea susținută a științei, învățămîntului și culturii — factori de bază ai progresului și civilizației. Aceasta cere, în al treilea rînd, crearea condițiilor în vederea ridicării bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii, înfăptuirea repartiției bunurilor produse de societate în spiritul dreptății și echității socialiste. În al patrulea rînd, aceasta presupune perfecționarea continuă a relațiilor de producție, a organizării societății, crearea cadrului organizatoric care să permită manifestarea în sfera vieții sociale a fiecărui cetățean, participarea tot mai activă a celor ce muncesc la conducerea treburilor țării, lărgirea libertăților, dezvoltarea democrației socialiste.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată se va înfățișa din toate punctele de vedere superioară orînduirii capitaliste. Se vor pune astfel baze trainice trecerii treptate spre comunism — societatea care va ridica omenirea pe noi trepte de civilizație materială și spirituală. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Tovarăși,

Sarcinile și obiectivele fundamentale ale dezvoltării industriei și agriculturii, a întregii economii românești în perioada următoare, orientările principiale ale politicii economice a partidului izvorăsc din cerințele noii etape de dezvoltare a societății, răspund intereselor vitale ale poporului nostru, cauzei progresului și înfloririi patriei noastre socialiste. Proiectul de Directive pentru perioada 1971—1975 prevede o creștere medie anuală a producției industriale de 8,5—9,5 la sută, a producției globale agricole de 5—5,5 la sută, sporirea venitului național într-un ritm mediu anual de 7,7—8,5 la sută.

Totodată, pornind de la necesitatea ca problemele fundamentale ale dezvoltării economiei naționale să fie abordate și soluționate în perspectiva unei perioade mai îndelungate, Comitetul Central a elaborat liniile directoare pentru anii 1976—1980. În deceniul următor, producția industrială va crește de 2—2,3 ori, agricultura va deveni o ramură cu un accentuat caracter intensiv, venitul național se va dubla ; aceasta va ridica nivelul bunăstării întregului popor. Continuînd practica de pînă acum, care s-a dovedit pe deplin justă, a fost întocmit, de ase-

menea, programul dezvoltării resurselor energetice şi al electrificării ţării pe perioada 1971—1980.

Programul dezvoltării în următorul deceniu a patriei noastre va asigura în mod hotărîtor apropierea României de nivelul ţărilor cu economie avansată, atît din punct de vedere al producţiei, productivităţii muncii şi venitului naţional pe locuitor, cît şi din punct de vedere al nivelului de trai al populaţiei. Realizarea acestui program, supus spre aprobare Congresului, deschide perspective mărețe în faţa întregului popor, a naţiunii noastre socialiste ! *(Aplauze puternice).*

I. CONTINUAREA ÎN RITM SUSŢINUT A INDUSTRIALIZĂRII SOCIALISTE — TEMELIA PROGRESULUI GENERAL AL SOCIETĂŢII, A CREŞTERII BUNĂSTĂRII POPORULUI

Tovarăşi,

În centrul eforturilor întregului nostru popor va sta continuarea consecventă a industrializării pe baza cuceririlor revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane.

În cursul dezbaterii documentelor prezentate Congresului, unii tovarăşi au pus problema dacă, în comparaţie cu ritmul de 12,3 la sută realizat în primii trei ani ai cincinalului, creşterea producţiei industriale în perioada 1971—1975 cu 8,5—9,5 la sută în medie pe an nu este prea mică, dacă aceasta nu reprezintă o atenuare a dezvoltării noastre industriale. În acelaşi timp, alţi tovarăşi au întrebat dacă efortul prevăzut în proiectul de Directive pentru sporirea capacităţii industriale a ţării nu este prea mare.

Problema ritmului industrializării în viitorul cincinal a preocupat în mod deosebit conducerea partidului şi statului, ea a făcut obiectul unor analize şi studii aprofundate în funcţie de toate implicaţiile pe care le are în economie şi în întreaga noastră viaţă socială. Prevederile înscrise în proiectul de Directive nu numai că nu duc la încetinirea dezvoltării noastre industriale, ci, dimpotrivă, asigură în continuare progresul accelerat al industriei româneşti. Pentru a pune mai clar în evidenţă acest lucru, trebuie să relevăm că punctul de plecare al viitorului cincinal îl reprezintă un volum de producţie industrială cu 75 la sută mai mare decît al actualului plan cincinal.

În lumina unei analize obiective a realităţii nu poate fi acceptată, desigur, nici ideea că am ajuns la stadiul cînd n-ar mai fi necesare eforturi susţinute pe linia industrializării ţării, că ne putem declara satisfăcuţi cu ceea ce am realizat în acest

domeniu. Este adevărat, examinînd nivelul actual al industriei noastre în comparație cu cel din perioada antebelică, rezultă evident că am realizat un progres considerabil, atît în creșterea volumului producției industriale, cît și în îmbunătățirea structurii sale. Totuși — ținînd seama atît de stadiul la care ne aflăm, cît și de dezvoltarea vertiginoasă a producției materiale pe plan internațional, de puternica revoluție tehnico-științifică — trebuie să constatăm că industria noastră mai are încă mult de făcut pentru a se ridica la nivelul cerințelor unei societăți avansate. În timp ce la noi ponderea celor care lucrează în industrie din totalul populației ocupate reprezintă 20,7 la sută, în statele industriale europene — atît socialiste cît și capitaliste — această pondere se ridică la 30—40 la sută. Avînd în vedere aceste aspecte, considerăm că propunerile cuprinse în proiectul de Directive corespund nevoilor și posibilităților țării noastre, intereselor fundamentale ale poporului român, construcției socialismului în România. *(Aplauze puternice).*

Partidul va continua neabătut linia perfecționării structurii producției industriale, a dezvoltării rapide a ramurilor de bază care condiționează înzestrarea tehnică superioară a economiei, valorificarea eficientă a resurselor naționale. Ponderea construcțiilor de mașini, metalurgiei, chimiei și energiei electrice va ajunge în 1975 la 54 la sută în totalul producției industriale, față de 40 la sută în 1965, accentuînd într-o măsură însemnată caracterul modern al industriei noastre socialiste.

Paralel cu îmbunătățirea structurii pe ramuri a industriei se va acorda și în viitor toată atenția repartizării teritoriale judicioase a forțelor de producție. În stabilirea amplasamentelor noilor obiective industriale vom continua să îmbinăm organic considerentele de eficiență economică cu criteriile sociale legate de necesitatea ridicării județelor și localităților mai puțin dezvoltate, a accelerării progresului lor economic și social.

Tovarăși,

Nivelul producției și ritmurile de creștere ale diferitelor ramuri industriale, sarcinile cantitative ale dezvoltării viitoare a industriei sînt prezentate pe larg în proiectul de Directive. De aceea nu mă voi opri la ele ; doresc însă să subliniez direcțiile principale în care trebuie concentrate eforturile pentru ridicarea calitativă a activității industriale, creșterea gradului de tehnicitate și eficiență al producției.

În cincinalul următor producția industriei construcțiilor de mașini va crește cu 72—76 la sută, asigurînd circa 70 la sută din utilajele necesare programului de investiții pe perioada 1971—1975. În mod deosebit se impune a fi dezvoltată producția de utilaje tehnologice complexe, pentru ca aceasta să asigure cea

mai mare parte a necesarului intern ; va trebui, de asemenea, să crească intens și să se diversifice producția de mașini-unelte, inclusiv a celor cu comandă-program, să se dezvolte susținut industria electronică și electrotehnică, fabricația de aparatură pentru automatizarea proceselor de producție, mecanica fină și industria optică. Ponderea acestor ramuri în producția globală a industriei constructoare de mașini va ajunge în 1975 la 23 la sută, față de 16 la sută în 1968.

Potrivit prevederilor din Directive, pînă în 1975 producția de oțel — indicator de bază al potențialului economic al unei țări — va trebui să ajungă la 10—10,5 milioane tone, dublîndu-se producția realizată în acest an. Un accent deosebit se va pune pe creșterea producției de oțeluri de calitate, aliate și de înaltă rezistență, pe laminarea lor într-o gamă variată de sortimente, aceasta fiind o condiție esențială a modernizării construcțiilor de mașini și folosirii raționale a metalului în economie. Unul din obiectivele importante, asupra căruia trebuie să-și concentreze atenția lucrătorii din siderurgie, este reducerea consumurilor specifice de minereuri și cocs — domeniu în care persistă încă mari neajunsuri —, folosirea mai bună a capacităților de producție, îndeosebi a celor din sectoarele de laminare, introducerea procedeelor moderne în fabricația metalului.

Este, de asemenea, necesar să asigurăm creșterea în ritmuri superioare a producției de metale neferoase — cupru, plumb, zinc și, îndeosebi, aluminiu. În acest scop se impune să fie mai bine folosite resursele de materii prime din țară, îmbunătățite tehnologiile de extracție și prelucrare, valorificîndu-se mai rapid în producție rezultatele cercetărilor efectuate în unitățile noastre științifice.

Chimia va continua și în viitorul plan cincinal să realizeze cel mai înalt ritm de dezvoltare din industria țării. Producția acestei ramuri va crește pînă în 1975 cu 85—92 la sută față de 1970, îndeosebi pe baza chimizării gazului metan, a produselor petroliere și a valorificării resurselor de sare. În mod deosebit va spori producția de îngrășăminte chimice, care va ajunge la sfîrșitul cincinalului următor la 2,2—2,4 milioane tone. O intensă dezvoltare va trebui să cunoască, în continuare, producția de înlocuitori ai unor materii prime de bază, fabricația de fibre și fire sintetice, de mase plastice și rășini sintetice, medicamente, ierbicide, insectofungicide și alte produse necesare agriculturii, acoperindu-se într-un termen cît mai scurt nevoile țării noastre și creîndu-se chiar disponibilități de export.

Un obiectiv de însemnătate deosebită al cincinalului viitor este dezvoltarea și diversificarea bazei energetice, folosirea ei mai rațională. Sarcina principală în acest domeniu este asigu-

rarea în cît mai mare măsură, din resurse interne, a combustibililor necesari tuturor ramurilor economiei naționale. Plecînd de la necesitatea de a economisi și valorifica superior țițeiul și gazele, de la faptul că aceste resurse sînt limitate, se impune să se asigure dezvoltarea mai accentuată a extracției de cărbune, punerea mai largă în valoare a potențialului hidroenergetic al Dunării și al rîurilor interioare, sporirea ponderii acestor surse în balanța energetică a țării.

Partidul și guvernul au elaborat un program special, care prevede trecerea la folosirea energiei nucleare pentru dezvoltarea energeticii naționale și la extinderea aplicațiilor izotopilor, radiațiilor și altor tehnici bazate pe energia nucleară în economie și în alte domenii ale vieții sociale.

Este necesar să se acționeze în continuare în mod sistematic pentru dezvoltarea bazei de materii prime, identificîndu-se și punîndu-se în valoare noi rezerve industriale de hidrocarburi, minereuri feroase și neferoase, precum și alte substanțe minerale utile. În acest scop trebuie să se îmbunătățească activitatea de cercetare și explorare geologică, să se asigure investigarea mai cuprinzătoare a rezervelor subsolului țării noastre. Totodată, trebuie să se asigure darea în exploatare cît mai rapidă a noilor surse de materii prime. O sarcină importantă pentru creșterea bazei de materii prime este dezvoltarea cercetărilor pentru îmbunătățirea tehnologiei folosirii acestora, în special a minereurilor cu conținut mai sărac. Va trebui, de asemenea, să se treacă la studiul complex al platformei continentale a Mării Negre, unindu-se într-un singur organism unitățile de cercetare interesate, toți cercetătorii și specialiștii care lucrează în acest domeniu.

Un sector important căruia va trebui să-i acordăm o mare atenție în cincinalul următor este industria materialelor de construcții. Trebuie arătat că, deși în ultimii ani producția a cunoscut o dezvoltare continuă, totuși în economie se resimt neajunsuri în aprovizionarea cu materiale de construcții, datorită faptului că o bună perioadă de timp această ramură a fost subestimată. Ministerul Industriei Construcțiilor, Comitetul de Stat pentru Economia și Administrația Locală și Comitetul de Stat al Planificării trebuie să asigure diversificarea mai accentuată a producției materialelor de construcții, folosirea mai largă a înlocuitorilor, introducerea în fabricație a unor produse noi, moderne, mai ușoare și ieftine. Trebuie pus un accent mai mare pe dezvoltarea producției de prefabricate din beton și alte materiale, în vederea reducerii consumului de metal și lemn, a ridicării gradului de industrializare a lucrărilor de construcții.

Asigurînd în continuare dezvoltarea cu precădere a producției mijloacelor de producție, se prevede totodată creșterea în

ritm susținut a producției bunurilor de consum, în vederea îmbunătățirii aprovizionării pieței, satisfacerii în măsură tot mai largă a cerințelor populației. În cincinalul următor producția industriei ușoare urmează să crească cu 40—45 la sută. Este necesar ca Ministerul Industriei Ușoare să asigure folosirea la maximum a capacităților existente și, cu deosebire, a unităților noi, moderne, create în ultimii ani, pentru sporirea și diversificarea producției de țesături, tricotaje, confecții, încălțăminte, articole pentru copii, pentru ridicarea calității și valorii lor de întrebuințare, în concordanță cu cerințele și gustul consumatorilor.

Proiectul de Directive prevede, de asemenea, creșterea cu 35—40 la sută a producției de mărfuri alimentare. Pentru rezolvarea în condiții tot mai bune a problemelor complexe ale alimentației este necesar ca ministerul de resort să acționeze pentru sporirea produselor de carne, de lapte, a derivatelor acestora, a uleiului, conservelor și semipreparatelor, pentru prelucrarea superioară a materiei prime și realizarea unei game variate de sortimente, pentru asigurarea unei calități tot mai ridicate a produselor. În acest cincinal va trebui să punem un accent mai mare pe reutilarea și modernizarea industriei alimentare, acordîndu-se o atenție deosebită dimensionării mai judicioase a noilor capacități de producție, amplasării lor cît mai aproape de bazinele cu materie primă.

O deosebită atenție trebuie acordată în cursul viitorului cincinal producției de mărfuri de folosință îndelungată, care contribuie în măsură tot mai însemnată la ridicarea standardului de viață al populației. Este necesar să se asigure sporirea și diversificarea producției de mobilă, articole electrotehnice, de menaj și altele, cu calități superioare de folosință și durabilitate, ținîndu-se seama atît de criteriile de utilitate, cît și de cele estetice.

Un loc tot mai important în dezvoltarea producției de bunuri de consum trebuie să ocupe cooperația, industria locală și munca la domiciliu. În acest sens răspunderi mari revin consiliilor populare, care trebuie să asigure valorificarea la maximum a resurselor și posibilităților de producție din toate județele țării, extinderea rețelei de servicii pentru populație, a modalităților de deservire multilaterală a cetățenilor de la orașe și sate.

Am înfățișat pe scurt tabloul direcțiilor generale ale dezvoltării industriei noastre în anii care vin; realizarea acestor obiective majore ale industrializării țării va apropia în tot mai mare măsură România de nivelul statelor avansate din punct de vedere economic, va întări baza tehnico-materială a socialismului, creînd condiții pentru trecerea treptată spre comunism. *(Aplauze îndelungate).*

Tovarăşi,

În anii care au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al partidului, productivitatea muncii în industrie a crescut în medie cu 8,2 la sută anual — acesta fiind unul din cele mai înalte ritmuri înregistrate în cele două decenii de economie planificată. Importanța excepțională a acestei probleme pentru economia noastră face necesar ca și în viitor, în fiecare ramură industrială să se ia măsuri pentru introducerea tehnicii și tehnologiei avansate, pentru extinderea automatizării și mecanizării proceselor de producție, pregătirea și perfecționarea calificării forței de muncă, fundamentarea științifică a normelor, folosirea completă și productivă a timpului de lucru și întărirea disciplinei în fiecare secție și loc de muncă.

Ministerele și centralele industriale trebuie să sprijine mai eficient întreprinderile pentru realizarea integrală a parametrilor tehnici și economici ai instalațiilor, pentru asigurarea bunei lor întrețineri, pentru folosirea cu întreaga capacitate a tehnicii noi din industria noastră socialistă.

Ridicarea calității produselor, realizarea de produse cu caracteristici tehnico-economice superioare trebuie să constituie, de asemenea, o preocupare de prim ordin, una din sarcinile de cea mai mare însemnătate a ministerelor și centralelor industriale, a organelor de stat și de partid, a unităților economice, a tuturor muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și specialiștilor din industria noastră socialistă.

Una din condițiile fundamentale ale perfecționării activității economice, ale creșterii eficienței sale este aplicarea pe scară largă a științei conducerii și organizării moderne a producției și a muncii în toate unitățile industriale. Organele și organizațiile de partid, conducerile ministerelor vor trebui să se preocupe permanent de perfecționarea continuă a organizării producției și a muncii. Putem spune, tovarăși, că problema esențială a progresului industriei țării este buna organizare a activității ei, întărirea răspunderii în muncă a fiecăruia — de la ministru sau, dacă vreți, de la secretarul general al partidului, pînă la ultimul muncitor. Fiecare trebuie să-și îndeplinească obligațiile față de popor. *(Aplauze puternice)*. Trebuie să înțelegem, tovarăși, că edificarea socialismului și comunismului cere muncă, ordine, disciplină, răspundere ! Să punem peste tot oameni capabili să îndeplinească cu răspundere sarcinile ce le revin ! *(Aplauze puternice)*.

O atenție deosebită va trebui acordată în viitor bunei gospodăriri a fondurilor materiale și bănești, ridicării calitative a activității economice și financiare în toate ramurile economiei, în toate sectoarele vieții sociale. Va trebui să existe o preocu-

pare permanentă pentru asigurarea stabilității prețurilor de desfacere la mărfurile de consum și la servicii, îmbinînd criteriile economice cu grija permanentă pentru creșterea salariului real, a nivelului de trai al populației.

O sarcină de primă importanță în economia noastră este reducerea continuă a prețului de cost al tuturor produselor, precum și așezarea mai rațională, științifică a prețurilor în toate ramurile, astfel încît să reflecte cu mai mare exactitate cheltuielile sociale de producție. Trebuie însă să punem capăt practicii unor ministere și întreprinderi care, pe seama majorării prețurilor sau stabilirii arbitrare a unor prețuri, urmăresc să realizeze beneficii nejustificat de mari și, pe această cale, și venituri nejustificate.

Îndeplinirea marilor sarcini pe care le ridică dezvoltarea industriei impune luarea unor măsuri energice pentru lichidarea lipsurilor și neajunsurilor care se mai manifestă în activitatea unor ministere și unități economice. Ministerele, consiliile de administrație ale centralelor industriale, comitetele de direcție trebuie să manifeste o preocupare sporită pentru îmbunătățirea muncii de planificare, organizare și control, pentru rezolvarea operativă a problemelor producției. Centrul de greutate al muncii ministerelor trebuie mutat jos, în întreprinderi, acolo unde se hotărăște soarta producției materiale. Trebuie luate măsuri energice pentru lichidarea manifestărilor de birocratism care mai dăinuie în practica muncii unor ministere, pentru simplificarea aparatului administrativ-funcționăresc, pentru raționalizarea muncii de conducere și îndrumare, pentru reducerea hotărîtă a numărului de acte normative, circulări și instrucțiuni care îngreunează activitatea operativă a întreprinderilor economice, soluționarea rapidă a problemelor creșterii producției și care, ca să spun așa, îneacă activitatea vie într-un noian de hîrtii, împiedică eforturile oamenilor muncii pentru construcția socialismului. *(Vii aplauze).* Este necesar să fie aplicat cu fermitate principiul conducerii colective a ministerelor și organizațiilor economice, ridicînd rolul colegiilor, al consiliilor de administrație ale centralelor, al comitetelor de direcție din întreprinderi în elaborarea hotărîrilor și controlul îndeplinirii lor.

În aplicarea hotărîrilor Conferinței Naționale cu privire la reorganizarea industriei este necesar să se urmărească cu atenție ca centralele să nu devină verigi intermediare între întreprinderi și ministere, ci complexe de unități productive organic integrate, direct răspunzătoare de îndeplinirea planului.

Una din sarcinile de bază ale economiei noastre este realizarea unei mai bune profilări și specializări a producției fiecărei întreprinderi, care să permită organizarea producției de serie,

punîndu-se capăt practicilor neeconomice actuale cînd unele întreprinderi produc o gamă prea mare de produse, ceea ce împiedică organizarea și folosirea rațională a capacităților și a forței de muncă, realizarea unor produse de înaltă tehnicitate.

Comitetul de Stat al Planificării, Consiliul Economic și celelalte organe economice de sinteză trebuie să-și perfecționeze activitatea, să studieze mai atent fenomenele economice, proporțiile optime între diferite ramuri, să urmărească felul cum se realizează planul, să aibă o perspectivă clară asupra dezvoltării economiei noastre. Ele au datoria de a executa un control sistematic și permanent al vieții economice, de a sesiza la timp anomaliile, neconcordanțele și fenomenele negative din sfera producției materiale, și de a acționa — în conformitate cu directivele generale ale partidului și statului — pentru înlăturarea lor, pentru soluționarea numeroaselor probleme de care depinde creșterea eficienței generale a economiei.

Sarcinile mari și complexe care stau în anii viitori în fața industriei noastre socialiste cer eforturi sporite din partea tuturor colectivelor de oameni ai muncii pentru folosirea cu maximum de randament a bazei tehnico-materiale de care dispunem, pentru îmbunătățirea continuă a activității economice, pentru valorificarea rezervelor existente în întreprinderile noastre. Comitetul Central își exprimă convingerea că întreaga clasă muncitoare, inginerii, tehnicienii, cercetătorii și proiectanții, toți oamenii muncii din industria socialistă — care și-au dovedit pe deplin capacitatea creatoare, spiritul de inițiativă, devotamentul pentru înflorirea patriei noastre — își vor consacra și în viitor puterea de muncă, elanul și cunoștințele operei de industrializare a țării — temelia progresului general al societății, a creșterii bunăstării poporului. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

2. DEZVOLTAREA INTENSIVĂ, MULTILATERALĂ A AGRICULTURII

Tovarăși,

În perioada anilor 1971—1975 producția globală agricolă urmează să crească cu 28—31 la sută în comparație cu actualul cincinal. O importantă creștere va cunoaște producția de cereale, care va ajunge în 1975 la 17,5—18,5 milioane tone. Producția de legume va ajunge la peste 4 milioane tone în 1975, se vor lărgi sortimentele și îmbunătăți calitatea acestora. Totodată va crește producția pomicolă și viticolă a țării. În 1975, producția globală animală se va ridica cu 25—28 la sută în comparație cu 1970. În scopul dezvoltării în continuare a agriculturii noastre se prevede afectarea din fondurile statului a circa 60 miliarde

lei, iar din fondurile cooperativelor de producție a circa 20 miliarde.

Sînt cunoscute realizările obținute în creșterea producției agricole. În mod deosebit doresc să subliniez rezultatele obținute de întreprinderile agricole de stat, mai ales după aplicarea măsurilor luate de partid și guvern pentru reorganizarea activității acestui sector. De asemenea, trebuie să menționez că agricultura noastră cooperatistă își dovedește din ce în ce mai mult superioritatea și înaltul potențial productiv, un mare număr de cooperative obținînd producții care depășesc chiar pe cele ale întreprinderilor agricole de stat.

Cu toate aceste rezultate bune, este necesar să arătăm că mai avem încă mult de făcut pentru a putea spune că am realizat o agricultură modernă, multilateral dezvoltată, care să ne asigure, an de an, producții tot mai ridicate, cu cheltuieli materiale și de muncă minime.

Trebuie înfăptuite cu consecvență obiectivele pe care ni le-am fixat în domeniul irigațiilor, astfel ca în 1975 să avem circa 2 milioane și jumătate de hectare irigate, iar în 1980 suprafața irigată să ajungă la 3 milioane și jumătate—4 milioane hectare. Pe lîngă realizarea unor sisteme moderne de irigații, este necesar să se acorde în continuare atenție executării amenajărilor locale, urmînd ca, treptat, ele să fie perfecționate și incluse în sistemele mari.

Consiliul Superior al Agriculturii, organele agricole, specialiștii au datoria să se preocupe mai mult decît pînă acum de studiul solului și ameliorarea fertilității lui, de combaterea eroziunii, de desecări, să acorde o atenție sporită păstrării și creșterii suprafețelor agricole.

Deși am realizat succese mari în mecanizarea principalelor lucrări, îndeosebi la cereale, este necesar să ne preocupăm în continuare de mecanizarea complexă a tuturor muncilor agricole, mai ales la plante tehnice, în legumicultură, pomicultură, viticultură și în zootehnie, unde gradul de mecanizare este încă scăzut.

Consiliul Superior al Agriculturii, Institutul central de cercetări agricole trebuie să asigure îmbunătățirea activității de cercetare și organizare a producerii semințelor cu calități superioare, producerea hibrizilor de porumb, a semințelor de floarea-soarelui, sfeclă de zahăr și alte plante de înaltă productivitate, a semințelor de grîu din soiuri valoroase, a semințelor de legume. Institutele de specialitate trebuie să se preocupe de crearea unor soiuri noi de pomi și viță de vie, de producerea materialului săditor de înaltă productivitate și de calitate superioară.

Consiliul Superior al Agriculturii, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție trebuie să ia toate măsu-

rile pentru dezvoltarea mai rapidă a creşterii animalelor, îmbunătăţirea raselor, combaterea epizootiilor, asigurarea bazei furajere — domenii în care am rămas mult în urmă. În acelaşi timp, trebuie îmbunătăţită activitatea de cercetare zootehnică, mutîndu-se centrul acesteia din Bucureşti în fermele agricole, folosindu-se mai intens rezultatele ştiinţelor biologice în producţia zootehnică. Este necesar să se realizeze unirea tuturor eforturilor biologilor şi geneticienilor pentru a rezolva într-un termen mai scurt aceste sarcini de mare importanţă pentru ridicarea nivelului de trai al poporului nostru.

Înfăptuirea prevederilor Directivelor în domeniul agriculturii impune continuarea aplicării cu mai multă perseverenţă a măsurilor privind îmbunătăţirea organizării şi conducerii întreprinderilor agricole de stat. Considerăm că sînt create condiţii ca într-un timp relativ scurt aceste întreprinderi să poată concura cu cele mai bune ferme din ţările cu agricultură avansată atît la nivelul producţiei, al productivităţii, cît şi al preţului de cost.

Trebuie spus că în cooperativele agricole de producţie există încă importante resurse materiale şi umane nefolosite, ceea ce impune îmbunătăţirea organizării, conducerii şi gospodăririi agriculturii noastre cooperatiste. Ţinînd seama de experienţa întreprinderilor agricole de stat, ca şi a unui număr mare de cooperative agricole de producţie, socotim că este timpul să se treacă şi în sectorul cooperatist la profilarea producţiei şi specializarea unităţilor, în vederea realizării unor producţii vegetale şi animale bogate şi sigure. În acelaşi timp, trebuie să acţionăm pentru dezvoltarea formelor de asociere intercooperatistă, pentru crearea pe această cale a unor întreprinderi de furaje, de creştere şi îngrăşare a animalelor, de producere a seminţelor şi prelucrare a produselor agricole, îndeosebi de conserve, precum şi pentru organizarea unor activităţi industriale necesare producţiei agricole. Alocarea an de an a unei părţi însemnate din veniturile cooperativelor în scopul dezvoltării averii obşteşti este o condiţie de prim ordin pentru creşterea producţiei agricole şi ridicarea bunăstării membrilor cooperatori. Totodată, o mare importanţă are întărirea evidenţei mijloacelor materiale şi băneşti, folosirea raţională a fondului de acumulare. Dezvoltarea continuă a producţiei în cooperative cere perfecţionarea sistemului de cointeresare materială a membrilor cooperatori, asigurarea unui raport cît mai just între contribuţia concretă la rezultatele generale ale cooperativei şi veniturile personale. Sursa principală a cîştigului fiecărui cooperator tre-

buie să fie munca în cooperativă, efortul pentru sporirea averii obştești. O însemnătate deosebită are dezvoltarea spiritului cooperatist, de muncă în comun, întărirea disciplinei și ordinii în cooperative, creșterea conștiinței socialiste a fiecărui țăran cooperator și a răspunderii lui față de averea obștească, față de interesele generale ale societății noastre.

Ținînd seama de rolul important ce revine întreprinderilor de mecanizare a agriculturii, este necesar să crească mai mult răspunderea acestora față de întreaga activitate a unităților pe care le deservesc, participarea lor la realizarea tuturor lucrărilor agricole ; înseși veniturile mecanizatorilor și ale conducerii întreprinderilor de mecanizare trebuie să depindă de rezultatele obținute în producție.

În înfăptuirea sarcinilor de dezvoltare și modernizare a agriculturii, îndatoriri de mare răspundere revin direcțiilor agricole și uniunilor județene ale cooperativelor agricole de producție, Consiliului Superior al Agriculturii și Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție. Ele trebuie să deplaseze centrul de greutate al muncii din birou, jos pe teren, în unități, acolo unde se realizează producția agricolă. Trebuie, tovarăși, să trimitem mai mult de jumătate din cei care lucrează în organele agricole județene să se ocupe direct de producție, și nu de hîrtii. Dacă nu vom înțelege să mutăm specialiștii, marea majoritate a celor care acum lucrează în birouri, în producție, apoi ceea ce discutăm aici vor rămîne doar vorbe. Trebuie să înțelegem o dată pentru totdeauna că nu în birou, nu cu hîrtiile trebuie să muncim, ci în unitățile de producție, în institutele de cercetări, în școli. *(Vii și puternice aplauze).*

Desigur, obiectivele cincinalului viitor în domeniul agriculturii cer eforturi mari din partea tuturor oamenilor muncii de la sate. Țărănimea noastră și-a dovedit în anii socialismului hărnicia și priceperea, capacitatea de a introduce cuceririle științei moderne în producția agricolă, de a gospodări tot mai bine unitățile agricole socialiste, de a asigura progresul satului românesc.

Sîntem convinși că țăranii cooperatori, muncitorii din întreprinderile agricole de stat, mecanizatorii, specialiștii, cercetătorii, toți cei care activează în agricultura patriei noastre nu vor precupeți nimic pentru a face să sporească contribuția acestei importante ramuri la creșterea potențialului nostru economic, la satisfacerea multiplelor nevoi ale societății, la mersul înainte al construcției socialismului în România. *(Aplauze puternice).*

3. POLITICA DE DEZVOLTARE A ACUMULĂRILOR — CONDIŢIE HOTĂRÎTOARE A ÎNTĂRIRII BAZEI TEHNICO-MATERIALE A SOCIETĂŢII NOASTRE, A ÎNFLORIRII MULTILATERALE A PATRIEI

Stimaţi tovarăşi,

Progresul economic şi social al fiecărui popor, gradul de civilizaţie din fiecare ţară sînt determinate în măsură hotărîtoare de realizarea unui raport just între fondul de acumulare şi fondul de consum. Analizînd legile care guvernează producţia bunurilor materiale, repartiţia acestora, Engels caracteriza acumularea drept „funcţia progresistă cea mai importantă a societăţii“ [1]. Asigurarea unei rate înalte a acumulării devine şi mai arzătoare în epoca modernă, în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice mondiale, care impune, şi în acelaşi timp determină, o dezvoltare vertiginoasă a forţelor de producţie.

S-ar putea pune problema dacă alocarea unui procent ridicat din venitul naţional pentru acumulare nu influenţează cumva în mod negativ creşterea nivelului de trai al populaţiei şi dacă nu ar fi mai bine să reducem rata acumulării şi să repartizăm o cotă mai mare pentru fondul de consum. A pune astfel problema înseamnă a nu înţelege legile esenţiale ale reproducţiei lărgite, căile pentru asigurarea construcţiei socialiste şi crearea condiţiilor pentru trecerea la comunism. Dacă am diminua fondurile pentru acumulare, desigur că în primii ani ar fi posibil să se aloce mai mult pentru consum, dar aceasta ar duce ulterior la serioase consecinţe negative asupra dezvoltării întregii economii, asupra progresului general al societăţii, ar diminua baza pentru creşterea nivelului de trai al populaţiei.

Experienţa a demonstrat că ţările care, în anumite perioade, au mers pe linia unor acumulări reduse, au întîmpinat, într-un timp scurt, dificultăţi serioase, atît în activitatea economică cît şi în nivelul de viaţă al poporului. Şi în ţara noastră, după cum se ştie, într-o anumită perioadă rata acumulării a fost scăzută, reprezentînd 9,1 la sută în 1956 şi 14,8 la sută în 1958 din venitul naţional. Pentru înlăturarea efectelor negative pe care le-a avut aceasta, în ultimii ani, şi îndeosebi după Congresul al IX-lea, a trebuit să facem eforturi serioase în vederea creşterii armonioase a tuturor ramurilor economiei.

Este ilustrativ, pentru raportul dintre acumulare şi ridicarea nivelului de trai, următorul calcul: dacă vom menţine şi în viitor rata acumulării de 28—30 la sută, fondul de consum va fi în următorii zece ani cu 35—50 miliarde lei mai mare decît

[1] *K. Marx* şi *F. Engels*. Opere, vol. 20, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 307.

în cazul reducerii acumulării la un procent de 25 la sută. Adoptarea de către Congres a hotărîrii ca în următorul cincinal să se repartizeze 28—30 la sută din venitul național pentru fondul de acumulare va asigura dezvoltarea bazei tehnice-materiale a societății și, o dată cu aceasta, creșterea sistematică a bunăstării întregului nostru popor.

Pentru perioada 1971—1975, proiectul de Directive prevede înfăptuirea unui amplu program de investiții, reprezentînd 420—435 miliarde lei din fondurile centralizate ale statului, aproape egal cu totalul investițiilor din deceniul 1961—1970. Se prevede, de asemenea, ca unitățile cooperatiste și de stat să investească circa 50 miliarde lei din veniturile proprii. În acești ani urmează să fie construite aproximativ 1 100 capacități și obiective industriale mai importante, dintre care 100 în ramura energiei electrice și termice, 70 în siderurgie, 170 în construcții de mașini, 180 în chimie — ramuri hotărîtoare pentru progresul economic al țării. Din totalul investițiilor centralizate, trei sferturi urmează să se utilizeze în industrie, agricultură și construcții. Totodată, importante fonduri materiale și bănești sînt prevăzute pentru extinderea și modernizarea transporturilor și telecomunicațiilor, a bazei materiale a învățămîntului, culturii, ocrotirii sănătății și cercetării științifice.

Un obiectiv fundamental al întregii noastre activități economice îl reprezintă creșterea eficienței investițiilor, folosirea cu precădere a fondurilor în scopul sporirii producției materiale. În viitorul plan cincinal trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru a asigura ca partea hotărîtoare a fondului de acumulare, a investițiilor să fie folosită în scopul dotării obiectivelor economice cu mașini, utilaje, instalații de înaltă productivitate, de care depinde nemijlocit creșterea avuției naționale. Ministerele, centralele economice, întreprinderile, unitățile agricole au datoria să ia toate măsurile pentru reducerea substanțială a cheltuielilor legate de construcții, creșterea vitezei de rotație a fondurilor, să asigure la timp aprovizionarea cu utilaje și instalații, intrarea în producție la datele stabilite a tuturor capacităților.

În activitatea de investiții și construcții trebuie să se pună capăt pulverizării forțelor pe un număr prea mare de șantiere; aceasta duce la lungirea anormală a duratei construcțiilor, la recuperarea cu mare întîrziere a cheltuielilor. Planificarea și proiectarea construcțiilor trebuie să permită eșalonarea judicioasă a lucrărilor, pentru a se asigura darea succesivă, rapidă în exploatare a capacităților de producție. Totodată se impun măsuri radicale pentru perfecționarea organizării muncii pe șantiere, îmbunătățirea calității lucrărilor, gospodărirea rațională a materialelor și utilajelor, lichidarea fenomenelor de risipă, pentru reducerea costurilor încă foarte ridicate.

Desigur, tovarăşi, în domeniul construcţiilor avem rezultate bune. Dar cunoaştem cu toţii şi neajunsurile, stările de lucruri negative din acest domeniu — faptul că se construieşte scump, că persistă încă un spirit de grandomanie, că, în loc să se ocupe de crearea de capacităţi de producţie, mulţi construiesc birouri luxoase, adevărate monumente arhitecturale. Trebuie să punem capăt cu hotărîre acestor stări de lucruri! Organizaţiile de partid să tragă la răspundere pe cei care vor mai continua să risipească în acest fel banii poporului. Să se înţeleagă o dată pentru totdeauna că fiecare leu trebuie folosit pentru a spori avuţia materială, pentru a crea mijloace de producţie; să nu admitem nimănui să facă altfel. Pe cei care nu înţeleg aceasta să-i tragem la răspundere, să-i trecem în alte munci; să promovăm oameni pe deplin răspunzători faţă de bunul mers al societăţii noastre, care să asigure cheltuirea fondurilor poporului numai şi numai în scopul dezvoltării bazei materiale şi ştiinţifice, a învăţămîntului, pentru creşterea bunăstării oamenilor.

Îmbunătăţirea activităţii în construcţii cere să se ridice gradul de industrializare a lucrărilor. Va trebui să se treacă la organizarea de noi poligoane de prefabricate pe lîngă şantierele de construcţii. Este necesar, de asemenea, ca institutele de proiectări să acţioneze cu mai multă hotărîre pentru elaborarea de proiecte-tip — cea mai mare parte a construcţiilor urmînd să fie tipizate — şi a unor soluţii constructive care să înlesnească folosirea largă a prefabricatelor. Este o problemă despre care, de asemenea, tovarăşi, am vorbit mult, dar în care am făcut puţin; trebuie să trecem ferm la aplicarea în practică a hotărîrilor şi directivelor. În acelaşi timp se impune ca Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini, Ministerul Industriei Construcţiilor şi celelalte ministere economice, consiliile populare să asigure producerea utilajelor şi a mecanismelor necesare industrializării lucrărilor de construcţii. Trebuie îmbunătăţită organizarea întreprinderilor de construcţii, asigurînd legarea mai strînsă a proiectanţilor de activitatea de construcţie.

Cunoscînd obiectivele de investiţii cu un an şi jumătate înaintea începerii cincinalului, ministerele, celelalte organe economice centrale, organizaţiile de construcţii şi întreprinderile economice au datoria să pregătească din timp elaborarea documentaţiilor tehnice, să treacă de îndată la întocmirea proiectelor de execuţie, la contractarea utilajelor şi pregătirea aprovizionării tehnico-materiale, asigurînd astfel îndeplinirea la termen a întregului program de investiţii prevăzut pentru anii 1971—1975.

Realizarea ritmică a planului în industrie, agricultură, construcţii, în celelalte ramuri economice depinde în mare măsură de buna aprovizionare tehnico-materială. În acest domeniu, aşa

cum a reieşit şi cu ocazia dezbaterii proiectului de Directive, există încă serioase deficienţe, se foloseşte un sistem de lucru complicat, greoi, birocratic. Trebuie luate măsuri hotărîte pentru respectarea cu stricteţe a termenelor de livrare prevăzute în contract, introducîndu-se sancţiuni severe împotriva furnizorilor care nu se achită la timp şi în bune condiţii de obligaţiile asumate. Dar aceste sancţiuni să fie suportate nu de întreprindere, ci de conducerile respective, din veniturile celor care răspund de îndeplinirea acestor sarcini. Practica actuală a sancţionării pe seama întreprinderii nu dă nici un rezultat; fiecare este gata să plătească din buzunarul statului orice amendă. Cînd va plăti din buzunarul lui, se va gîndi mai mult, nu va mai proceda cu uşurinţă, superficialitate şi lipsă de răspundere. *(Vii aplauze).* Totodată, ministerele economice, organele de planificare, întreprinderile de comerţ exterior trebuie să se preocupe de îmbunătăţirea aprovizionării cu materii prime din import, încheind acorduri şi contracte pe mai mulţi ani cu furnizorii străini.

Una din lipsurile serioase care mai dăinuie în industria noastră este existenţa unor consumuri materiale prea ridicate. Este necesar să se treacă la revizuirea exigentă a normelor de consum industrial, la stabilirea lor pe baze ştiinţifice, în raport cu nivelul consumurilor existente pe plan mondial. O altă sarcină deosebit de importantă în domeniul consumurilor este raţionalizarea riguroasă a stocurilor de materii prime şi materiale necesare producţiei şi lucrărilor de investiţii, stabilirea unor normative care să asigure desfăşurarea ritmică a producţiei. Este necesar să se combată cu toată hotărîrea practica stocării supranormative de materii prime şi materiale, care provoacă serioase imobilizări de valori materiale, perturbaţii în aprovizionarea tehnico-materială, în întreaga economie. Ministerele, C.S.P., alte organe de sinteză, conducerile întreprinderilor trebuie să acorde cea mai mare atenţie judicioasei planificări a nevoilor de materii prime şi materiale, respectării riguroase a consumurilor prevăzute, să depună eforturi pentru reducerea continuă a acestora, pentru desfăşurarea ritmică, armonioasă a activităţii de producţie.

Perfecţionări deosebite vor cunoaşte transporturile; în transportul feroviar, în 1975, tracţiunea cu aburi va fi practic înlocuită cu tracţiunea electrică şi Diesel; se va lărgi electrificarea căilor ferate, se vor dubla noi linii magistrale. Folosirea mai bună a capacităţii de transport feroviar face necesară lichidarea practicilor dăunătoare şi a fenomenelor negative existente în acest domeniu, ca, de pildă, imobilizarea vagoanelor, transporturile încrucişate. De asemenea, trebuie luate măsuri pentru

ridicarea gradului de mecanizare a lucrărilor de încărcare și descărcare, care duc în prezent la irosirea unui mare volum de muncă și la folosirea nerațională a mijloacelor de transport feroviar.

În perioada cincinalului viitor se prevede, de asemenea, dezvoltarea parcului de transport auto și, în același timp, lărgirea rețelei de drumuri. În legătură cu aceasta este necesar să se ia măsuri pentru îmbunătățirea execuției drumurilor, pentru creșterea durabilității acestora și reducerea continuă a costurilor de construcții, în prezent foarte ridicate. Ținînd seama de dispersarea mijloacelor auto la diferite ministere și organisme economice, este necesar să se ia măsuri pentru utilizarea rațională a întregului parc de mașini în vederea satisfacerii cerințelor de transport ale economiei. Doresc însă să atrag atenția că am în vedere nu concentrări excesive, ci lichidarea „monopolului" care există astăzi în transporturi, crearea condițiilor pentru folosirea rațională a tuturor mijloacelor de transport. *(Aplauze).*

Flota maritimă își va dubla capacitatea, iar flota fluvială va fi dotată cu noi tipuri de nave pentru mărfuri și călători. În vederea reducerii cheltuielilor de transport, a folosirii mai raționale a transporturilor feroviare și rutiere, este necesar să se intensifice și să se utilizeze pe scară mai largă căile de transport maritime și fluviale, în special transportul pe Dunăre. Nevoile crescînde ale economiei și vieții sociale impun să acționăm pentru extinderea transporturilor aeriene, de mărfuri și de pasageri, în care scop va fi necesar să se lărgească parcul de avioane.

Ținînd seama de faptul că o importanță deosebită pentru economia noastră, pentru deservirea populației are rețeaua de telecomunicații, este necesar ca în anii următori, paralel cu extinderea acesteia, să se asigure modernizarea, sistematizarea, raționalizarea și, totodată, sporirea economicității mijloacelor de telecomunicații.

Pentru a evita ca economia să fie supusă unor eforturi nejustificate în domeniul transporturilor, este necesar ca ministerele, centralele industriale, consiliile populare să asigure amplasarea judicioasă a noilor obiective economice, ținînd seama de sursele de materii prime și posibilitățile de desfacere a produselor.

În încheierea acestui capitol dorim să subliniem că efortul pentru sporirea eficienței producției materiale, pentru ridicarea calitativă a întregii noastre activități economice reprezintă o problemă fundamentală a construcției socialismului în etapa

actuală. Realizarea acestui obiectiv va asigura dezvoltarea tot mai dinamică a României pe calea progresului și bunei stări, va accelera mersul nostru înainte pe drumul civilizației socialiste. *(Aplauze puternice).*

4. EXTINDEREA RELAȚIILOR ECONOMICE, COOPERAREA ÎN PRODUCȚIE — O NECESITATE A PROGRESULUI MATERIAL, UN FACTOR AL PĂCII ȘI COLABORĂRII INTERNAȚIONALE

Tovarăși,

În primii trei ani ai actualului cincinal, volumul comerțului exterior al României a crescut într-un ritm mediu anual de peste 12 la sută și a continuat să se îmbunătățească structura sa ; mașinile, utilajele și produsele chimice reprezintă 27,5 la sută din exportul țării, iar totalul producției industriale — aproape patru cincimi.

Consecventă politicii sale externe, România a dezvoltat continuu relațiile de colaborare economică cu țările din C.A.E.R., cu toate țările sistemului socialist mondial, acestea deținînd ponderea principală în comerțul nostru exterior. Noi apreciem că hotărîrile adoptate de sesiunea specială a C.A.E.R. din luna aprilie a.c. deschid noi posibilități de perfecționare și adîncire a formelor de colaborare și cooperare economică între țările membre, de coordonare a planurilor lor naționale, de specializare în producție. După părerea noastră, adîncirea colaborării economice, cooperarea în producție și tehnico-științifică a țărilor C.A.E.R. trebuie să ducă la dezvoltarea tot mai puternică a fiecărei economii naționale, înfăptuindu-se — așa cum s-a subliniat și la recenta consfătuire a C.A.E.R. — pe baza respectului independenței și suveranității fiecărui stat socialist. Perfecționarea cooperării nu se bazează pe crearea de organisme supranaționale, nu trebuie să afecteze în nici un fel planurile economice naționale, independența unităților economice din fiecare țară. Colaborarea și cooperarea economică se întemeiază pe liberul consimțămînt și interesul fiecărui stat de a participa la o formă sau alta de cooperare. Acordăm o deosebită importanță hotărîrii adoptate de sesiune cu privire la încheierea unor acorduri de lungă durată, care să conțină obligații ferme pentru fiecare parte — de aceasta depinzînd în mare măsură desfășurarea colaborării în concordanță cu planificarea fiecărei economii naționale. Așa cum am mai spus și altă dată, partidul și guvernul țării noastre consideră că relațiile de colaborare și cooperare economică, tehnică-științifică nu trebuie să fie afectate în nici

un fel de deosebirile de păreri care pot apărea în probleme ideologice privitoare la construcţia socialistă, la mişcarea comunistă sau la viaţa internaţională.

Acordînd o atenţie deosebită relaţiilor cu ţările din C.A.E.R., România va dezvolta şi în viitor colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică cu toate statele socialiste, văzînd în aceasta atît un factor al progresului fiecărei ţări, cît şi o contribuţie importantă la întărirea sistemului socialist mondial.

Pornind de la necesitatea participării active la diviziunea internaţională a muncii, ţara noastră va extinde legăturile economice şi tehnico-ştiinţifice cu celelalte ţări avînd orînduiri sociale diferite — atît cu state capitaliste avansate, cît şi cu ţări în curs de dezvoltare — pe baza avantajului reciproc, a respectului independenţei şi a neamestecului în treburile interne. În etapa actuală o importanţă tot mai mare capătă noile forme de colaborare şi cooperare în domeniul producţiei, al ştiinţei şi tehnicii — forme pe care ţara noastră le va promova cu consecvenţă.

Creşterea comerţului exterior în cincinalul următor va fi de 40—45 la sută. Este necesar să se ia toate măsurile pentru a se asigura realizarea atît a exporturilor cît şi a importurilor, corespunzător necesităţilor dezvoltării economiei noastre naţionale, asigurării unei balanţe de plăţi echilibrate. La întocmirea planurilor economice va trebui să avem în vedere asigurarea cu prioritate a mărfurilor pentru export. Extinderea exportului impune totodată studierea aprofundată a conjuncturii pieţei externe, a tendinţelor dezvoltării economiei mondiale, a cerinţelor actuale şi de perspectivă ale vieţii internaţionale.

Întreprinderile, ministerele, Ministerul Comerţului Exterior trebuie să asigure respectarea cu stricteţe a contractelor la export, să exercite un control exigent al calităţii produselor, preocupîndu-se de îndeplinirea în cele mai bune condiţii a obligaţiilor asumate faţă de clienţii străini. Este necesar să legăm mai strîns unităţile producătoare de activitatea de comerţ exterior, să îmbunătăţim cointeresarea materială a acestora, astfel încît beneficiile întreprinderilor şi veniturile colectivelor de oameni ai muncii să depindă de valorificarea produselor la export. Trebuie combătută cu tărie mentalitatea unor tovarăşi care neglijează eficienţa economică a activităţii comerciale, considerînd că important este să se obţină valută fără a se interesa cît costă aceasta, cîtă muncă naţională se consumă pentru producerea mărfurilor exportate. Nu putem să admitem ca pe calea comerţului exterior să se irosească o parte din plusprodusul poporului.

Avînd în vedere că în anii următori volumul importurilor, îndeosebi de materii prime, va cunoaşte o creştere foarte mare, este necesar să luăm măsuri pentru a asigura surse certe de aprovizionare, să încheiem contracte de lungă durată care să dea

stabilitate deplină aprovizionării economiei naționale. În același timp, ministerele economice, Comitetul de Stat al Planificării trebuie să se preocupe mai atent de punerea în valoare a materiilor prime interne, inclusiv a minereurilor cu conținut mai sărac în substanță utilă, impulsionîndu-se producerea de noi materiale, de înlocuitori ai unor produse de importanță deosebită. Trebuie, de asemenea, redus importul de utilaje, mașini și aparatură prin producerea lor în țară. Totodată este necesar să dezvoltăm cooperarea în producție și tehnico-științifică cu alte state, asigurînd pe această cale o mare parte a utilajelor, mașinilor și aparaturii necesare.

Realizarea marilor sarcini care ne revin în viitor în domeniul schimburilor și colaborării internaționale impune îmbunătățirea radicală a activității organizațiilor de comerț exterior, realizarea în cel mai scurt timp a măsurilor stabilite de Conferința Națională privind creșterea atribuțiilor ministerelor, ale centralelor, ale întreprinderilor economice în comerțul exterior. Totodată, se impune o simplificare a organizării activității de comerț exterior, a relațiilor dintre întreprinderile noastre și partenerii externi. În aceste condiții, Ministerul Comerțului Exterior va trebui să asigure înfăptuirea unitară a politicii noastre de colaborare internațională, îndrumarea și controlul activității din acest domeniu, să răspundă de înfăptuirea întregului plan de relații economice cu străinătatea.

Partidul și statul nostru vor promova larg politica de colaborare și cooperare economică și tehnico-științifică cu țările socialiste și cu celelalte țări ale lumii, pornind de la considerentul că aceasta slujește nu numai progresului țării noastre, intereselor civilizației generale, ci și cauzei înțelegerii și colaborării între popoare, păcii și securității internaționale. *(Aplauze puternice).*

5. PREGĂTIREA CADRELOR, DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI ȘTIINȚEI CORESPUNZĂTOR EXIGENȚELOR ÎN CONTINUĂ CREȘTERE ALE SOCIETĂȚII SOCIALISTE

Stimați tovarăși,

Nivelul actual al societății socialiste, perspectivele evoluției sale impun perfecționarea multilaterală a învățămîntului, într-o concepție unitară, pe baza programului de perspectivă de pregătire a cadrelor, în strînsă legătură cu dezvoltarea economică și socială. În acest sens, Directivele Comitetului Central și Legea învățămîntului — adoptate anul trecut — asigură orientarea și cadrul de modernizare a învățămîntului pe o lungă perioadă de timp. Hotărîtoare este acum activitatea organizatorică, practică ;

Ministerul Învățămîntului trebuie să acționeze cu promptitudine și eficiență pentru concretizarea hotărîrilor elaborate de partid.

O importanță de prim ordin pentru realizarea marilor obiective de progres economic și social al țării noastre are asigurarea formării și calificării cadrelor de oameni ai muncii de toate categoriile, a noi contingente de specialiști și tehnicieni. Corespunzător acestei cerințe va fi orientată întreaga noastră politică de dezvoltare și diversificare a învățămîntului. În acest scop este necesar să se asigure îndeplinirea hotărîrii cu privire la generalizarea învățămîntului de 10 ani și perfecționarea continuă a învățămîntului liceal.

În condițiile generalizării școlii de 10 ani, se va trece la reducerea duratei de școlarizare în învățămîntul profesional, instruirea elevilor realizîndu-se în principal în producție. Într-o serie de meserii, pregătirea muncitorilor calificați se va înfăptui în special prin ucenicie și alte forme de calificare la locul de muncă. Pregătirea muncitorilor, calificarea cadrelor necesare economiei noastre pun sarcini serioase și în fața ministerelor și conducerilor unităților economice care trebuie să conlucreze strîns în această direcție cu Ministerul Învățămîntului, să organizeze la un nivel mai înalt formele de instruire profesională și tehnico-științifică în întreprinderi. Este necesar să se asigure împrospătarea sistematică a cunoștințelor tuturor celor ce muncesc și, în mod deosebit, perfecționarea continuă a cadrelor de specialitate și de conducere. Trebuie înțeles că în condițiile progresului actual al tehnicii, ale revoluției tehnico-științifice, cunoștințele acumulate cu ani în urmă nu mai pot ajuta pe specialist să-și îndeplinească în bune condiții sarcinile. De aceea, împrospătarea periodică a cunoștințelor este una din problemele de bază ale asigurării progresului economiei, științei și culturii în țara noastră. *(Vii aplauze).*

În conformitate cu Directivele Comitetului Central se va pune în continuare accentul pe dezvoltarea învățămîntului superior tehnic și economic, în cursul viitorului cincinal acordîndu-se atenție deosebită pregătirii specialiștilor în domenii care reprezintă priorități în tehnologia și activitatea economică modernă. Totodată, vor trebui perfecționate celelalte ramuri ale învățămîntului universitar, care asigură pregătirea profesorilor, medicilor, formarea de cercetători pentru științe sociale și umanistice. Ministerul Învățămîntului, cadrele didactice, consiliile și senatele universitare au datoria să îmbunătățească în permanență programele de învățămînt, fiecare curs, să elimine sistematic tot ceea ce este perimat, depășit, să le pună de acord cu realizările revoluției tehnico-științifice contemporane, cu cerințele practicii.

O sarcină primordială care se ridică în prezent în fața învățămîntului de toate gradele o constituie asigurarea unei strînse

legături între şcoală şi viaţă, între şcoală şi nevoile practicii. Activitatea didactică în învăţămîntul mediu şi superior trebuie astfel concepută încît, paralel cu însuşirea cunoştinţelor teoretice, viitorii specialişti să aibă posibilitatea în anii de studii să efectueze o temeinică activitate practică de specialitate care să le permită, după absolvire, să se integreze cît mai rapid în producţie, cu randament maxim. În învăţămîntul agricol, anul şcolar trebuie astfel eşalonat încît să permită participarea elevilor şi studenţilor la principalele lucrări agricole. Formarea de deprinderi practice şi pregătirea tineretului pentru viaţa socială activă trebuie să constituie preocupări şi pentru învăţămîntul cu profil teoretic, umanist. Totodată, este necesar ca membrii corpului didactic să aibă legături permanente cu unităţile productive, să participe efectiv la soluţionarea unor probleme concrete în domeniul specializării — în activitatea de producţie, economică sau social-culturală. Dezvoltîndu-şi şi perfecţionîndu-şi necontenit activitatea, şcoala îşi va îndeplini mai bine nobila misiune de formare a noilor generaţii ale patriei, de pregătire a constructorilor de mîine ai socialismului şi comunismului pe pămîntul României. *(Aplauze îndelungate).*

În ultimii ani, pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea, au fost adoptate o serie de măsuri menite să creeze un cadru favorabil dezvoltării şi orientării activităţii ştiinţifice.

În concordanţă cu programul de dezvoltare social-economică a ţării, cercetarea trebuie să contribuie direct la lărgirea bazei de materii prime şi substanţe utile, a bazei energetice, la conceperea de noi tehnologii, maşini, utilaje, instalaţii cu performanţe superioare, noi soiuri de plante şi animale productive, noi bunuri de consum, la satisfacerea multiplelor nevoi ale societăţii. Desigur, am obţinut în ştiinţe o serie de rezultate pozitive în ultimii ani. Dar, trebuie să spunem deschis, aceste rezultate sînt încă departe de a corespunde cerinţelor şi posibilităţilor. Este necesar ca oamenii de ştiinţă din toate domeniile — şi în primul rînd cei din domeniul cercetărilor tehnice — să înţeleagă că nu se pot prezenta cu fruntea sus în faţa poporului decît în măsura în care prin activitatea lor aduc o contribuţie tot mai mare la progresul general al societăţii. Nu ne putem mulţumi să apelăm numai la import de inteligenţă ; trebuie să înţelegem că ştiinţa este o latură inseparabilă a producţiei materiale, a progresului economic şi social al ţării noastre. Să curmăm cu desăvîrşire mentalitatea care se mai manifestă la unii cercetători — ce-i drept puţini — care consideră că totul este „să cerceteze" şi „să publice", nu să ofere rezultate concrete societăţii. Totul este ce dăm societăţii, tovarăşi ! Ce se scrie, cum se spune, pentru posteritate, vor judeca cei din viitor. Noi, cei de astăzi, îl apreciem pe omul de ştiinţă după ce dă societăţii în care trăieşte.

Singur, titlul nu contează ; munca, realizările concrete, acestea contează ! *(Vii aplauze).*

Sarcinile mari care stau în fața cercetării impun concentrarea forțelor spre problemele esențiale, înlăturarea actualei dispersări a tematicii care irosește forțele și scade randamentul cercetării. Totodată trebuie să se elimine actuala fărîmițare a rețelei unităților de cercetare printr-o grupare corespunzătoare a institutelor și centrelor de cercetare, prin perfecționarea profilului și a structurii acestora. Trebuie să punem capăt practicii de a transforma institutele în... proprietate personală ; orice institut aparține statului ! Creăm institute pentru necesitățile societății, nu pentru uzul unor persoane ! Mulți dintre dumneavoastră — sînt aici numeroși academicieni — cunosc cazuri de felul celor la care mă refer. Firește, este și vina celor care au aprobat înființarea unor asemenea institute, a conducerii statului și partidului. Dar tot conducerii statului și partidului îi revine obligația de a pune capăt acestei stări de lucruri, mentalității celor care se consideră proprietari de institut atît cît trăiesc — cît și după moarte, lăsîndu-l moștenire. *(Animație în sală, vii aplauze).* Noi am lichidat feudalismul și capitalismul în toate domeniile ; trebuie să lichidăm cu hotărîre spiritul de feudă și în acest sector. *(Aplauze puternice).* Este, de asemenea, necesar să se urgenteze trecerea activității unităților de cercetare pe principiul gestiunii economice proprii și adoptarea unor măsuri practice de scurtare a ciclului de cercetare, proiectare, producție. Ministerele și organele centrale trebuie să dea mai multă atenție concepției și cercetării științifice proprii, să facă totul ca știința să slujească în tot mai mare măsură societatea noastră, să contribuie la bunăstarea întregului nostru popor. *(Vii aplauze).*

6. RIDICAREA BUNĂSTĂRII MATERIALE ȘI SPIRITUALE A POPORULUI — ȚELUL SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI

Tovarăși,

Ca urmare a dezvoltării economiei și a măsurilor de sporire a salariilor înfăptuite în acești ani, veniturile din salarii ale populației au fost în 1968 mai mari cu peste 26 la sută decît în 1965. Au crescut, în același timp, cu 16,2 la sută veniturile bănești ale țărănimii. Fondul de pensii, pentru asigurări și ajutoare sociale este în prezent aproape dublu în comparație cu anul 1965 ; în această perioadă s-au introdus pensiile pentru țăranii cooperatori ; bursele studenților au fost majorate cu

circa 20 la sută ; în urma sporirii alocației de stat pentru copii, fondurile destinate acestui scop se ridică în 1969 la circa 4 miliarde lei ; s-a înfăptuit mărirea duratei concediilor de odihnă ale salariaților. Evoluția dinamică a economiei noastre a permis, în această perioadă, crearea unui număr de aproape 500 000 noi locuri de muncă.

Cunoașteți, tovarăși, că în cursul cincinalului a fost necesar să se majoreze unele tarife și prețuri, pentru a așeza pe criterii economice sănătoase activitatea unor sectoare în care veniturile nu acopereau cheltuielile. Cu toate acestea, pe baza ansamblului măsurilor de pînă acum și a celor care vor fi luate în continuare pentru majorarea salariilor, se prelimină ca pînă la sfîrșitul cincinalului actual, salariul real să sporească cu circa 23 la sută, înscriindu-se în limitele stabilite în Directivele Congresului al IX-lea ; se vor realiza, de asemenea, sarcinile privind sporirea veniturilor reale ale țărănimii.

O expresie a sporirii puterii de cumpărare a populației o constituie creșterea cu 31 la sută, în 1968 față de 1965, a volumului de mărfuri vîndute prin comerțul socialist. În actualul cincinal construcțiile de locuințe au cunoscut o amploare deosebită ; în anii 1966—1968 s-au construit din fondurile statului și ale populației aproape 353 000 de locuințe ; peste un milion de cetățeni s-au mutat în case noi.

S-a dezvoltat puternic baza materială a învățămîntului, a ocrotirii sănătății, a științei și culturii ; fiecare al cincilea cetățean este elev sau student, toți oamenii muncii au acces la comorile artei, științei și culturii.

Iată, tovarăși, în linii mari, tabloul realizărilor dobîndite în acești ani în înfăptuirea programului partidului de ridicare a nivelului de trai material și cultural al poporului român. Desigur, mai avem mult de făcut pentru a asigura condiții de viață corespunzătoare tuturor cetățenilor patriei, pentru a ridica gradul de civilizație al națiunii noastre socialiste. Noi sîntem convinși că prin munca întregului popor vom asigura un nivel de trai tot mai civilizat pentru toți cetățenii țării.

În viitorul cincinal va spori avuția națională și ca atare posibilitățile de satisfacere în condiții tot mai bune a necesităților oamenilor muncii. Venitul național va crește în 1975 cu 45—50 la sută față de 1970 și pe această bază va spori în măsură însemnată fondul de consum ; salariul real va spori cu 16—20 la sută ; vor fi îmbunătățite pensiile mici și, ca urmare, veniturile totale ale pensionarilor se vor mări cu 1,3 miliarde lei ; vor crește, de asemenea, pensiile țăranilor cooperatori. În legătură nemijlocită cu creșterea producției agricole vor spori cu 15—20 la sută veniturile reale ale țărănimii. Volumul mărfurilor vîn-

dute prin comerțul socialist va spori cu 30—35 la sută ; se vor extinde și diversifica serviciile către populație.

Partidul va acorda și în viitor toată atenția îmbunătățirii condițiilor de locuit ale populației. În următorul cincinal trebuie să asigurăm o îmbinare mai rațională a eforturilor făcute de stat cu mobilizarea mai largă a fondurilor populației pentru construcția de locuințe. În acest scop se prevede să se construiască pînă în 1975 aproximativ 500 000 de apartamente, dintre care cel puțin jumătate vor fi locuințe proprietate personală.

În anii următori va continua acțiunea de sistematizare a orașelor, se vor face noi eforturi pentru dotarea tehnică-edilitară a acestora. La amplasarea noilor ansambluri de locuințe se va urmări ocuparea cît mai rațională a terenurilor, sporirea densității construcțiilor, restrîngerea la strictul necesar a perimetrului orașelor.

De asemenea, va trebui să se treacă efectiv la înfăptuirea programului de sistematizare a localităților rurale. Consiliile populare trebuie să ia măsuri pentru delimitarea precisă a perimetrului fiecărei localități, interzicîndu-se cu desăvîrșire executarea construcțiilor în afara acestuia.

Pînă în 1975 cheltuielile social-culturale vor crește cu circa 27 la sută față de 1970. În învățămîntul de cultură generală se vor construi peste 13 000 săli de clasă și noi locuri în internate ; totodată, vor fi date în folosință spații de învățămînt și cămine în învățămîntul profesional, mediu, de specialitate și superior.

Ministerul Sănătății trebuie să acționeze mai hotărît pentru înfăptuirea măsurilor stabilite de Comitetul Central, să asigure modernizarea continuă și perfecționarea rețelei de ocrotire a sănătății, să introducă mai multă disciplină, corectitudine și grijă în activitatea de asistență medicală a populației, să dezvolte în acest domeniu cercetarea științifică.

O atenție însemnată se va acorda îmbunătățirii condițiilor de odihnă ale oamenilor muncii, dezvoltării rețelei și creșterii capacității unităților balneare și de tratament, dotării și utilării acestora. O largă dezvoltare va cunoaște activitatea turistică, urmărindu-se punerea mai deplină în valoare a condițiilor naturale favorabile de care beneficiază țara noastră.

În cadrul dezbaterii documentelor Congresului, mai mulți tovarăși au ridicat problema duratei zilei de muncă, propunînd să se analizeze posibilitatea reducerii ei în perspectivă. Trebuie subliniat că problema reducerii programului de lucru face obiectul preocupării conducerii de partid și de stat și ea își va găsi rezolvarea în viitor. Aceasta cere însă ridicarea substanțială a gradului de organizare a muncii, aplicarea pe scară largă a mecanizării și automatizării proceselor de producție care să permită obținerea unei înalte productivități. De aceea va trebui să

se elaboreze un plan de măsuri pe baza cărora, o dată cu crearea condiţiilor necesare, să se poată trece treptat la reducerea în perspectivă a duratei zilei de muncă.

Partidul nostru a arătat şi arată deschis că veniturile din salarii, veniturile ţărănimii, cheltuielile social-culturale ale statului vor creşte numai în concordanţă şi pe măsura dezvoltării producţiei materiale, a sporirii productivităţii muncii şi a venitului naţional.

Organele şi organizaţiile de partid, instituţiile de stat centrale şi locale trebuie să acorde toată atenţia studierii şi rezolvării cererilor oamenilor muncii, asigurînd mai multă promptitudine şi operativitate în soluţionarea lor, să manifeste solicitudine faţă de cetăţeni, să pună în centrul întregii lor activităţi grija pentru satisfacerea exigenţelor materiale şi spirituale ale oamenilor muncii, pentru ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

Îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale poporului, creşterea gradului de civilizaţie şi bunăstare a naţiunii noastre este ţelul suprem al politicii partidului nostru, raţiunea întregii sale activităţi, obiectivul central al construcţiei socialismului. *(Aplauze prelungite).*

III

PERFECŢIONAREA RELAŢIILOR SOCIALISTE DE PRODUCŢIE, A ORÎNDUIRII NOASTRE SOCIALE ŞI DE STAT

Acestea sînt direcţiile şi orientările principale ale dezvoltării economice de perspectivă. După aprobarea lor de către Congres vom trece la elaborarea planului cincinal următor în aşa fel ca în prima jumătate a anului 1970 să-l putem dezbate şi aproba în Marea Adunare Naţională. Fără îndoială că în procesul definitivării planului cincinal şi a muncii ce se va desfăşura pentru înfăptuirea sa vor apare noi rezerve care vor permite nu numai realizarea, ci şi depăşirea prevederilor cuprinse în Directive, asigurîndu-se astfel ridicarea într-un ritm tot mai rapid a României pe culmile civilizaţiei socialiste şi comuniste. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Tovarăşi,

Perfecţionarea multilaterală a societăţii noastre socialiste cere atît o linie generală clară, cît şi o intensă muncă organizatorică pentru traducerea ei în viaţă. De aceea, o importanţă

fundamentală are stabilirea celor mai corespunzătoare forme organizatorice și metode de lucru, care să țină seama de cerințele fiecărei etape prin care trece societatea noastră, de problemele arzătoare ridicate de viață.

În activitatea sa, partidul nostru pornește de la premisa că, o dată cu creșterea forțelor de producție, trebuie asigurată perfecționarea continuă a relațiilor de producție, aceasta realizîndu-se nu ca rezultat al acțiunii oarbe a legilor obiective, ci în mod planificat, conștient, ca urmare a acțiunii organizate a oamenilor. După cum se știe, o dată cu lichidarea claselor exploatatoare și victoria socialismului în țara noastră, s-a realizat concordanța fundamentală dintre forțele de producție și relațiile de producție. Proprietatea asupra mijloacelor de producție, producția și repartiția venitului național au căpătat caracter social. Activitatea noastră trebuie să aibă ca scop asigurarea permanentă a dezvoltării atît a forțelor de producție, cît și a relațiilor de producție, evitarea oricăror nepotriviri și discordanțe între ele.

Îmbunătățirea și perfecționarea sistemului de planificare, ridicarea nivelului științific al activității de organizare și conducere a vieții economice și sociale au o importanță hotărîtoare pentru asigurarea în continuare a concordanței între forțele de producție și relațiile de producție, pentru progresul general al societății noastre. Măsurile stabilite de Conferința Națională a partidului în acest sens au drept scop creșterea rolului statului în conducerea întregii activități economice, în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a societății socialiste, exercitarea la un nivel tot mai înalt a funcției sale economico-organizatorice.

Un rol important au organizarea și conducerea întreprinderilor economice. Viața a demonstrat că conducerea unipersonală nu mai corespunde actualei etape a sistemului nostru socialist de producție. În condițiile proprietății comune asupra mijloacelor de producție se impune, ca o necesitate obiectivă, realizarea conducerii colective, participarea nemijlocită a oamenilor muncii la conducerea activității economice. Crearea comitetelor de direcție și a consiliilor de administrație, stabilirea obligativității prezentării dării de seamă în fața adunărilor generale ale salariaților corespund condițiilor noi ale dezvoltării forțelor de producție din țara noastră. Aceasta asigură ca problemele de bază ale activității întreprinderilor să fie rezultatul gîndirii celor mai buni specialiști, a întregului colectiv de oameni ai muncii.

Realizarea concordanței între forțele de producție și relațiile de producție presupune, în același timp, asigurarea unei dezvoltări juste, proporționale, a diferitelor ramuri economice,

stabilirea unor raporturi raționale între ele, îndeosebi a raportului între dezvoltarea industriei și agriculturii. Aceasta impune, de asemenea, repartizarea cît mai judicioasă a forței de muncă în economie, știință și cultură, și mai ales asigurarea preponderenței forței de muncă în sectorul producției materiale — hotărîtor pentru progresul societății, pentru dezvoltarea activității social-culturale.

O problemă deosebit de importantă a conducerii societății, a perfecționării relațiilor de producție în orînduirea noastră este organizarea rațională a aparatului de stat, simplificarea și apropierea sa de mase, reducerea sistematică a personalului administrativ-funcționăresc și creșterea continuă a personalului direct productiv, apropierea organelor centrale de conducere de unitățile de producție, de activitatea economico-socială concretă. În acest spirit au fost concepute și înfăptuite măsurile de îmbunătățire a organizării administrative a teritoriului țării, care oferă un cadru superior de participare a maselor la rezolvarea treburilor obștești, de ridicare a eficienței și operativității organelor locale ale puterii de stat.

Deși nu a trecut mult timp de la experimentarea și introducerea în practică a unora din măsurile stabilite de Congresul al IX-lea și Conferința Națională, au devenit de pe acum evidente utilitatea și eficacitatea lor ; s-a demonstrat în mod concret faptul că ele corespund necesității evoluției neîntrerupte, multilaterale a țării noastre. Este necesar să se urgenteze aplicarea întregului ansamblu de măsuri privind folosirea mai bună a pîrghiilor economice, îmbunătățirea sistemului financiar și de credit, a sistemului de aprovizionare și de stabilire a prețurilor, introducerea unei ordini mai riguroase în administrarea avutului statului, în folosirea fondurilor și în gospodărirea întreprinderilor.

Desigur, și în viitor la baza întregii noastre activități economice și sociale va sta principiul centralismului democratic, care permite statului socialist să exercite prerogativele fundamentale cu care l-a investit poporul. Aceasta nu are însă nimic comun cu centralismul excesiv ; dimpotrivă, el presupune îmbinarea armonioasă a conducerii centrale cu autonomia largă a unităților, cu sporirea atribuțiilor și răspunderii întreprinderilor. Este necesar să combatem cu energie și fermitate tendințele de încorsetare birocratică a acestora, să dezvoltăm spiritul de inițiativă al unităților economice, al organelor administrative și al instituțiilor social-culturale.

Valorificarea rațională și eficientă a potențialului material și uman de care dispunem impune perfecționarea continuă a conducerii, planificării și organizării economiei, folosirea judi-

cioasă a pîrghiilor economice, studierea şi aplicarea legilor obiective proprii noii orînduiri — condiţie esenţială a dezvoltării cu succes a societăţii socialiste.

1. ROLUL STATULUI ÎN ETAPA ACTUALĂ A EDIFICĂRII SOCIALISMULUI ÎN ROMÂNIA

Tovarăşi,

În ultimii ani, în ţările socialiste şi în mişcarea comunistă şi muncitorească au loc ample discuţii cu privire la rolul statului socialist, la locul său în societate şi la perspectiva sa de viitor. Lucrurile se prezintă uneori în aşa fel încît s-ar putea deduce că în socialism statul ar fi ceva imuabil, neschimbător, veşnic, că în acest domeniu, o dată cu instaurarea orînduirii noi, ar înceta să mai acţioneze legile dialecticii. În acelaşi timp, se exprimă şi unele păreri după care ar trebui grăbit procesul de diminuare a rolului statului în societate, ignorîndu-se condiţiile istorice concrete, interne şi internaţionale actuale. Se mai vorbeşte, de asemenea, şi azi, cîteodată, despre dictatura proletariatului şi despre stat ca şi cum am fi în primii ani după cucerirea puterii politice, cînd clasa muncitoare, statul muncitoresc-ţărănesc înfăptuiau sarcina istorică a lichidării claselor exploatatoare.

Este evident că nu poate fi abordată în mod ştiinţific problema atît de complexă a rolului şi funcţiilor statului în socialism fără a lua în considerare întreg ansamblul condiţiilor sociale interne şi internaţionale contemporane. Caracterul funcţiilor statului, ponderea acestora se schimbă o dată cu modificările ce apar în dezvoltarea societăţii, în opera de edificare a socialismului. Activitatea actuală şi de perspectivă a statului, procesul dispariţiei sale treptate au o deosebită însemnătate, de înţelegerea lor justă fiind strîns legată însăşi conducerea conştientă a operei de făurire a noii orînduiri. După cum este cunoscut, teoria marxist-leninistă a demonstrat că statul a apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării social-istorice, o dată cu împărţirea societăţii în clase, şi că va dispare atunci cînd vor dispare clasele sociale. Fără îndoială, după lichidarea claselor exploatatoare, pe măsura desfăşurării procesului de omogenizare a societăţii socialiste, rolul statului se schimbă, modificîndu-se şi formele sale de acţiune. În perspectiva făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate, a creării premiselor pentru trecerea la comunism, funcţiile statului se vor schimba şi mai mult, activitatea sa internă concentrîndu-se în direcţia organizării producţiei, a vieţii ştiinţifice şi culturale.

Nu putem să nu atragem atenţia asupra pericolului pe care îl reprezintă pentru buna funcţionare a aparatului de stat, a conducerii economiei, culturii, a întregii vieţi obşteşti tendinţele de birocratism care pot duce la ruperea de masele largi populare, la apariţia unor contradicţii sociale profund dăunătoare intereselor construcţiei socialiste. Iată de ce este necesar să fie tot mai mult întărit controlul opiniei publice asupra activităţii organelor de conducere ale statului, la toate nivelurile. Trebuie să veghem ca statul să nu se transforme într-un organism deasupra claselor, a societăţii, ci să se integreze organic — dacă se poate spune astfel — în societatea socialistă. Aceasta presupune ca toate organele de conducere ale statului să fie emanaţia maselor, să-şi desfăşoare activitatea în strînsă unitate cu poporul. Fiecare activist îşi justifică funcţia şi locul său în ierarhia socială în măsura în care se dovedeşte capabil să asigure conducerea optimă a treburilor obşteşti, soluţionarea problemelor ridicate de oamenii muncii. *(Vii aplauze)*.

Măsurile luate de Comitetul Central şi de guvern în 1968 pentru lichidarea unor forme de retribuţie nelegate direct de muncă, pentru perfecţionarea cointeresării materiale, au aşezat pe baze mai juste repartiţia între membrii societăţii. Măsurile respective urmăresc totodată creşterea răspunderii fiecărui membru al societăţii pentru felul în care îşi realizează atribuţiile, pentru pregătirea sa profesională, ştiinţifică şi culturală. Este întru totul justificat ca, o dată cu stimularea celor ce îşi îndeplinesc sarcinile cu rezultate bune, cei care nu-şi fac datoria, care aduc daune avutului obştesc, să suporte direct, din buzunarul propriu — şi nu din avuţia societăţii — urmările neglijenţelor şi lipsurilor de care dau dovadă. Veniturile personale, veniturile întregului colectiv trebuie să fie nemijlocit legate de rezultatul activităţii unităţilor respective; în mod firesc ele trebuie să crească cînd realizările sînt mari şi să scadă cînd sarcinile nu se îndeplinesc integral. Partidul nostru acordă o deosebită atenţie perfecţionării sistemului de cointeresare materială şi remunerare a muncii — factor esenţial în stimularea energiilor şi capacităţilor celor ce muncesc. Noul sistem de salarizare, care urmează să fie generalizat în toate ramurile economiei, asigură un raport mai judicios al remunerării între diferitele sectoare ale creaţiei materiale şi spirituale, precum şi o aplicare mai consecventă a principiilor socialiste de repartiţie.

Viaţa arată că nu au dispărut cu totul mentalităţile parazitare, spiritul de nepăsare faţă de interesele generale ale societăţii. Atitudinea de toleranţă şi cocoloşire a lipsurilor, prac-

tica de a nu trage la răspundere pe cei vinovați lovesc în mod direct în interesele societății, prejudiciază întregul popor. Instituirea controlului averilor este o parte a luptei împotriva acelora care își însușesc pe căi necinstite mijloace materiale și financiare din avutul poporului. Este necesar să creăm o opinie de masă intransigentă împotriva celor care atentează la bunul public, care vor să trăiască fără muncă.

Perfecționarea continuă a organizării societății, a activității multilaterale a statului, a raporturilor sociale reprezintă o condiție esențială a înaintării țării noastre pe calea societății socialiste. *(Vii aplauze).*

Tovarăși,

Partidul și guvernul se preocupă continuu de întărirea capacității de apărare a României, de perfecționarea, organizarea și îmbunătățirea înzestrării forțelor noastre armate, chemate să servească interesele poporului, să apere independența și suveranitatea patriei. Țara noastră va dezvolta și în viitor colaborarea cu armatele țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, cu armatele celorlalte țări socialiste, fiind gata să-și îndeplinească oricînd obligațiile în cazul unui atac imperialist.

Apărarea patriei este o îndatorire a fiecărui cetățean ; în condițiile de azi, în cazul unui război, nu numai armata, ci toți cetățenii trebuie să fie gata de a lupta pentru apărarea libertății, suveranității și integrității patriei. *(Aplauze puternice, prelungite).* Noi apreciem că un război antiimperialist, un război de apărare nu poate fi decît un război popular și că victoria se va obține nu numai pe frontul de luptă, ci prin lupta generală a întregului popor. *(Vii aplauze).* Acesta este sensul măsurilor luate de partid și guvern pentru formarea gărzilor patriotice și pentru pregătirea militară a tineretului — prin care se realizează dezideratul clasicilor marxism-leninismului cu privire la înarmarea de către revoluție a întregului popor.

Sarcini importante revin organelor securității de stat și ale Ministerului Afacerilor Interne în lupta împotriva agenților imperialismului, a acelora care ar încerca, sub orice formă, să atenteze la cuceririle revoluționare ale clasei muncitoare, ale întregului popor ; ele sînt chemate să asigure ordinea și munca pașnică a națiunii noastre. Măsurile luate de partid și guvern pentru îmbunătățirea activității organelor de securitate și ale Ministerului Afacerilor Interne, pentru lichidarea cauzelor care au generat stările de lucruri din trecut — cînd ele acționau pe deasupra partidului și statului — asigură îndeplinirea în cele mai bune condiții a rolului lor în societate.

Va trebui să veghem și în viitor ca forțele noastre armate, organele securității de stat și ale Ministerului Afacerilor Interne

să-şi desfăşoare activitatea sub conducerea nemijlocită a partidului, să fie strîns legate de mase, să dea socoteală în faţa partidului, a instanţelor constituţionale, a poporului, de felul în care îşi îndeplinesc îndatoririle.

Măsurile adoptate în vederea perfecţionării activităţii procuraturii şi tribunalelor, alegerea judecătorilor şi procurorilor de către consiliile populare duc în mod nemijlocit la întărirea controlului organelor puterii, al maselor, asupra justiţiei — chemată să asigure realizarea şi respectarea legalităţii socialiste. Este de la sine înţeles că nu trebuie să existe sector de activitate care să nu se afle sub controlul general al partidului şi statului, al poporului. Trebuie lichidată concepţia burgheză după care justiţia este în afara oricărui control, iar judecătorul răspunde numai în faţa conştiinţei sale. Judecătorul se conduce după lege şi după conştiinţa socialistă ; el trebuie să dea socoteală, să răspundă în faţa poporului de felul cum îşi îndeplineşte misiunea. *(Aplauze).*

În anii care au trecut de la Congresul al IX-lea s-au luat numeroase măsuri pentru perfecţionarea activităţii atît a organelor centrale de stat, cît şi a organelor locale ale puterii. Rezultatele acestor măsuri se resimt în întreaga noastră activitate social-politică. Traducerea lor consecventă în viaţă, îmbunătăţirea în continuare a activităţii acestor organe va contribui la realizarea la un nivel tot mai înalt a funcţiilor statului nostru socialist. Este necesar ca Marea Adunare Naţională şi Consiliul de Stat, paralel cu dezvoltarea activităţii legislative, să-şi exercite şi mai activ funcţia de control asupra mersului dezvoltării economice şi sociale, a modului de aplicare a legilor ţării, a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru. Consiliul de Miniştri trebuie să acţioneze tot mai eficient pentru realizarea liniei generale a partidului în construcţia economică şi social-culturală, pentru întărirea controlului asupra tuturor organelor centrale şi locale ale administraţiei de stat.

Un rol deosebit în activitatea statului îl au consiliile populare. Ele poartă răspunderea nemijlocită pentru organizarea şi îndrumarea activităţii economice pe plan local, a învăţămîntului, culturii, ocrotirii sănătăţii, pentru activitatea de gospodărire comunală şi edilitară, organizarea activităţii comerciale şi a serviciilor pentru populaţie. Ţinînd seama de atribuţiile şi competenţele sporite ce le revin, comitetele executive ale consiliilor populare trebuie să-şi îmbunătăţească metodele de muncă, să manifeste mai multă iniţiativă în vederea punerii în valoare a resurselor locale, a continuei ridicări economice şi sociale a judeţelor, oraşelor şi comunelor, în apărarea proprietăţii socialiste, respectarea legalităţii şi menţinerea ordinii publice.

În acești ani a fost desfășurată o intensă activitate legislativă avînd drept scop să pună în concordanță legile fundamentale ale statului cu dezvoltarea și perfecționarea forțelor și relațiilor de producție. A fost adoptată noua Constituție, carta libertății și dreptății sociale a poporului nostru. De asemenea, au fost adoptate Codul penal, Codul de procedură penală, Legea învățămîntului, Legea privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, Legea organizării administrativ-teritoriale a țării, Legea consiliilor populare și altele. Aceste legi așază pe baze trainice relațiile din societate, apără proprietatea socialistă, cuceririle revoluționare ale poporului, drepturile largi ale cetățenilor patriei, contribuie la perfecționarea orînduirii sociale, la dezvoltarea dreptului nostru socialist.

Continuînd activitatea de îmbunătățire a legilor statului, vor trebui elaborate noul Cod al muncii, al familiei, Codul civil și alte legi de bază menite să dea expresie juridică noilor realități economice și social-politice din țara noastră.

Este necesar să luăm măsuri hotărîte pentru a așeza la baza întregii noastre activități prevederile legilor adoptate de Marea Adunare Națională, punînd cu hotărîre capăt practicilor vechi de a se conduce prin instrucțiuni, întărind legalitatea socialistă, respectarea de către toți cetățenii a normelor de drept consfințite prin autoritatea legilor statului nostru socialist. *(Vii aplauze).*

Corespunzător celor arătate mai sus, noi considerăm că cerințele dezvoltării multilaterale a societății socialiste impun perfecționarea activității generale a statului, a organelor sale centrale și locale, întărirea legăturii lor cu masele, dezvoltarea democrației socialiste, atragerea tot mai activă la conducerea societății a întregului nostru popor. *(Aplauze puternice).*

2. ÎNFLORIREA NAȚIUNII SOCIALISTE, DEZVOLTAREA FORȚEI ȘI COEZIUNII EI

Tovarăși,

Dezvoltarea societății contemporane dovedește că națiunea — categorie istorică-socială căreia marxism-leninismul i-a acordat întotdeauna o atenție deosebită — își păstrează deplina valabilitate și în zilele noastre. Am fost și sîntem martorii unei uriașe mișcări mondiale de redeșteptare națională a popoarelor, ai luptei pentru eliberare de sub jugul dominației colonialiste. Zeci și zeci de popoare și-au redobîndit independența, au pornit pe calea închegării, consolidării și dezvoltării ca națiuni de sine stătătoare. Lupta pentru afirmarea națiunilor constituie una din părțile componente esențiale ale tabloului social-po-

litic al epocii noastre. Chiar şi în ţările capitaliste dezvoltate, unde naţiunea burgheză a ajuns la maturitatea dezvoltării, lozinca apărării independenţei naţionale găseşte o profundă rezonanţă în rîndul maselor populare, al claselor progresiste, inclusiv în rîndul unor cercuri ale burgheziei naţionale. Naţiunea nu-şi încetează rolul şi misiunea nici după revoluţia proletară, o dată cu transformarea revoluţionară a societăţii pe baze socialiste. Dimpotrivă, trecerea de la capitalism la socialism reprezintă ridicarea naţiunii pe o treaptă calitativ superioară. Întemeindu-se pe lichidarea exploatării şi asupririi, pe instaurarea dreptăţii şi egalităţii sociale, naţiunea socialistă asigură pentru prima oară îmbinarea intereselor şi aspiraţiilor tuturor claselor, a tuturor membrilor societăţii, punerea în valoare şi dinamizarea energiei întregului popor în direcţia progresului şi prosperităţii. Edificator în această privinţă este procesul formării naţiunii române, care, după cum se ştie, datorită dominaţiei străine, a avut loc în condiţii istorice deosebit de grele, închegîndu-se mult mai tîrziu ca în alte ţări. Abia după eliberarea ţării, după preluarea puterii de către clasa muncitoare, lichidarea claselor exploatatoare şi făurirea orînduirii socialiste, energiile şi capacităţile creatoare ale naţiunii noastre au fost pe deplin descătuşate, devenind cu adevărat o uriaşă forţă dinamică pe drumul progresului şi civilizaţiei României. *(Aplauze puternice).*

Este cunoscut că burghezia, imperialismul nesocotesc interesele naţionale ale popoarelor, încalcă în mod brutal drepturile lor suverane, promovează o politică de inegalitate între naţiuni, de subordonare a altor ţări ; aceasta generează opoziţia înverşunată a popoarelor asuprite, adversitate şi învrăjbire în relaţiile internaţionale, alimentează neîncrederea şi suspiciunea între state. Naţiunea socialistă nu-şi realizează aspiraţiile de progres pe seama sau în detrimentul intereselor altor naţiuni, nu încalcă dreptul nimănui la dezvoltare liberă şi suverană. Ca atare, dispar bazele obiective ale antagonismului între naţiuni, ale cultivării naţionalismului şi şovinismului, ale tendinţelor de hegemonie.

Spre deosebire de orînduirile precedente, socialismul oferă premisele pentru înflorirea multilaterală a naţiunilor, pentru îmbinarea organică a intereselor naţionale cu interesele internaţionale ale popoarelor. Internaţionalismul socialist nu presupune sacrificarea sau lezarea intereselor naţionale, ci, dimpotrivă, afirmarea deplină a acestora ; tot astfel grija faţă de interesele propriului popor nu înseamnă ignorarea cerinţelor internaţionalismului, ci presupune dezvoltarea solidarităţii internaţionale. *(Vii aplauze).* Progresul fiecărei naţiuni, emanciparea socială şi naţională a fiecărui popor reprezintă funda-

mentul trainic al solidarității internaționale a țărilor socialiste, al întăririi sistemului socialist mondial. *(Aplauze puternice).*

Desigur, nu trebuie uitat că relațiile dintre națiunile socialiste — care nu au precedent în istorie — nu s-au putut cristaliza de la început într-o formă perfectă, desăvîrșită, că ele mai păstrează încă, pe alocuri, urme ale vechiului. Tocmai de aceea una din îndatoririle comuniștilor este, după părerea noastră, lupta hotărîtă împotriva oricăror manifestări contrare spiritului marxism-leninismului, împletirea justă a grijii pentru interesele naționale ale propriului popor cu preocuparea pentru întărirea solidarității internaționaliste a tuturor țărilor socialiste, a tuturor celor ce muncesc din întreaga lume. *(Aplauze îndelungate).*

Socialismul, realizînd idealurile de dreptate socială, are totodată menirea să asigure întărirea și dezvoltarea națiunii — care va dăinui încă multă vreme și va juca un rol deosebit de important în evoluția istorică a societății, în progresul material și spiritual al popoarelor, în lupta pentru victoria socialismului și comunismului. *(Vii aplauze).*

Tovarăși,

Una din marile înfăptuiri ale orînduirii noastre socialiste este rezolvarea, în spiritul marxism-leninismului, a problemei naționale, crearea condițiilor pentru afirmarea socială multilaterală a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate.

Ridicarea economică și socială a tuturor județelor, asigurarea acelorași condiții de muncă și viață constituie temelia egalității între români, maghiari, germani, sîrbi și alte naționalități. Oameni ai muncii din rîndul naționalităților conlocuitoare sînt membri ai partidului nostru, ai organizațiilor de masă și obștești, fac parte din organele de conducere ale partidului și statului, ale organizațiilor economice, din consiliile populare. Partidul și statul manifestă atenție și preocupare permanentă pentru soluționarea cerințelor fiecărei naționalități, pentru participarea cît mai largă a acestora la viața economică, politică și social-culturală a țării. Este asigurată folosirea liberă a limbii materne, instruirea publică în limba proprie, dezvoltarea culturii, a creației spirituale. În rețeaua învățămîntului cu limba de predare maghiară, germană și a altor naționalități, care cuprinde aproape 2 000 de școli și secții, învață peste 240 000 de elevi ; în întreaga țară funcționează 12 instituții artistice de stat ale naționalităților conlocuitoare, apar peste 40 de ziare și reviste, sînt editate anual cărți și broșuri într-un tiraj de aproape 3 300 000 de exemplare în limbile acestor naționalități. Statul înlesnește, de asemenea, oamenilor muncii apar-

ţinînd naţionalităţilor conlocuitoare posibilitatea de a-şi însuşi limba română, pentru a se putea afirma nestinjenit în toate sferele de activitate ale societăţii.

Constituirea consiliilor oamenilor muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare a creat cadrul organizatoric adecvat pentru intensificarea activităţii social-politice a acestora. Aceste consilii sînt chemate să stimuleze participarea tot mai activă a cetăţenilor de alte naţionalităţi la viaţa socială, la conducerea ţării, să contribuie activ la promovarea politicii naţionale marxist-leniniste a partidului, la cimentarea unităţii întregului nostru popor. *(Aplauze).*

Organele şi organizaţiile de partid din judeţele şi localităţile în care trăiesc oameni ai muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare, toate organele partidului şi statului nostru au datoria de a asigura şi în viitor înfăptuirea neabătută a politicii naţionale marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, de a veghea la respectarea prevederilor constituţionale şi, totodată, de a acţiona pentru educarea maselor în spiritul frăţiei şi unităţii între poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare. *(Vii aplauze).* Este necesar să se desfăşoare o astfel de activitate încît toţi cetăţenii — români, maghiari, germani sau de altă naţionalitate —, strîns uniţi sub conducerea partidului, să-şi închine capacităţile înfăptuirii programului de înflorire a patriei comune. Munca şi creaţia comună vor duce la unirea tot mai strînsă a poporului român şi naţionalităţilor conlocuitoare în cadrul marii familii a României socialiste. *(Aplauze puternice).*

3. ADÎNCIREA DEMOCRAŢIEI SOCIALISTE, INTENSIFICAREA PARTICIPĂRII POPORULUI LA CONDUCEREA STATULUI

Tovarăşi,

După Congresul al IX-lea, partidul a desfăşurat o largă activitate pentru dezvoltarea democraţiei socialiste, pentru stimularea puternică şi multilaterală a iniţiativei creatoare a tuturor oamenilor muncii în construcţia noii orînduiri. S-au intensificat dezbaterile publice şi schimbul de opinii în probleme majore ale vieţii economice şi sociale. Au devenit practici curente întîlnirile cu oamenii muncii, cu reprezentanţii organizaţiilor de masă, de creaţie, cu specialişti din toate domeniile de activitate, acestea prilejuind conturarea unor modalităţi mai propice pentru soluţionarea diferitelor probleme ale construcţiei socialiste. Partidul a acţionat cu hotărîre pentru

întărirea legalității socialiste, pentru garantarea suveranității legii.

Inițiind și conducînd nemijlocit acest proces, partidul a pornit și pornește de la faptul că, în esență, problema dezvoltării democrației socialiste este problema participării active a poporului la conducerea treburilor țării.

Desigur, procesul adîncirii și perfecționării democrației socialiste nu poate fi considerat încheiat ; el se desfășoară paralel cu dezvoltarea întregii noastre orînduiri. O importanță deosebită are stimularea criticii constructive a maselor împotriva neajunsurilor din viața de stat, economică și social-culturală. Critica și autocritica constituie în societatea noastră un puternic instrument al progresului social, ele ne ajută să adoptăm hotărîrile cele mai juste, să îndreptăm măsurile greșite, să acționăm în conformitate cu cerințele vieții, cu interesele întregului popor.

Desigur, tovarăși, vorbind de critică și autocritică trebuie să spunem că începe să devină o practică de a se recunoaște greșelile și de a se continua, după aceea, să se acționeze la fel. Este necesar ca, încurajînd critica și autocritica, să facem ca rezultatele acestora să se simtă efectiv în îmbunătățirea activității. Critica și autocritica să nu se transforme într-o formalitate ! *(Vii aplauze).* Noi considerăm că critica constructivă îndreptată împotriva fenomenelor negative, a practicilor străine societății noastre, nu subminează puterea socialistă, nu slăbește bazele noii orînduiri ; dimpotrivă, aceasta este o garanție a mersului nostru înainte, a perfecționării continue a conducerii și organizării societății socialiste.

Dezvoltarea democrației socialiste, stimularea criticii nu au nimic comun cu spiritul anarhic, cu ignorarea legilor și normelor sociale, cu nesocotirea obligațiilor față de societate ale fiecărui cetățean. O parte componentă indisolubilă a democrației socialiste este creșterea spiritului de răspundere civică, întărirea conștiinței îndatoririi tuturor de a-și consacra forțele, capacitatea, competența binelui public, intereselor generale ale națiunii.

Partidul nostru pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea totalei împliniri a personalității umane, în care fiecare cetățean să se simtă stăpîn pe destinul său, să poată gîndi și acționa nestingherit în folosul progresului societății. *(Aplauze puternice).*

În condițiile cînd clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea, intelectualitatea și cu alte pături sociale, înfăptuiește, sub conducerea Partidului Comunist Român, edificarea noii orînduiri sociale, sindicatele — organizația de masă a clasei muncitoare, a tuturor salariaților — au rolul de a acționa neabătut

pentru înfăptuirea liniei generale a partidului ; ele trebuie să pună în centrul activității munca pentru înfăptuirea programului de dezvoltare multilaterală a României socialiste.

O sarcină importantă a sindicatelor este de a se preocupa îndeaproape de îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și viață ale oamenilor muncii, de a participa activ la elaborarea măsurilor privind sistemul de salarizare, organizarea asistenței sociale, a protecției muncii și a altor măsuri privind ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

Sarcini importante revin sindicatelor în ridicarea calificării profesionale, a nivelului tehnic și științific al tuturor salariaților. Sindicatele trebuie să ia atitudine fermă împotriva atitudinii înapoiate față de muncă, pentru întărirea disciplinei și ordinii, pentru apărarea și dezvoltarea proprietății obștești, a avuției noastre naționale. Ele trebuie să desfășoare o intensă activitate educativă, cultural-artistică, combătînd cu tărie concepțiile retrograde, acționînd pentru formarea conștiinței socialiste. Sindicatele au sarcina de mare răspundere de a organiza și exercita controlul obștesc asupra activității de deservire a oamenilor muncii, sprijinindu-se activ pe masele largi populare.

Măsurile luate de Conferința Națională au dus la creșterea rolului și răspunderii sindicatelor în statul nostru. Ele au reprezentanți în guvern, în organele de conducere colectivă ale ministerelor, ale întreprinderilor și altor organizații economico-sociale. Prin aceasta se creează condiții ca ele să participe tot mai activ la elaborarea tuturor măsurilor privind dezvoltarea României. Îndeplinirea acestor mari sarcini cere îmbunătățirea radicală a formelor de organizare și a metodelor de lucru ale sindicatelor, întărirea legăturii conducerii sindicatelor cu masele de oameni ai muncii. *(Vii aplauze).*

Apreciind rolul tot mai important pe care tineretul îl are în diferite domenii ale vieții sociale, partidul nostru acordă o atenție deosebită formării și educării constructorilor de mîine ai socialismului, pregătirii tinerei generații chemate să ducă mai departe măreața operă pe care o întreprinde poporul român. În realizarea acestui țel, un rol însemnat revine Uniunii Tineretului Comunist. Se poate spune că măsurile luate pe baza hotărîrii plenarei Comitetului Central din decembrie 1967, sporirea atribuțiilor și a sferei de preocupări a Uniunii Tineretului Comunist au dus la înviorarea activității acesteia, la îmbogățirea formelor sale de muncă. Vor trebui depuse în continuare eforturi pentru ca fiecare organizație U.T.C. să devină un organism dinamic, capabil să antreneze întregul tineret la învățătură, la muncă, la o intensă activitate obștească, să desfășoare o tot mai bogată activitate de educație comunistă,

de pregătire pentru viață a tinerei generații. Numai așa Uniunea Tineretului Comunist își va îndeplini rolul important pe care îl are în societatea noastră. *(Vii aplauze).*

Femeile — care reprezintă peste jumătate din populația țării — se afirmă ca o forță remarcabilă a construcției socialismului, aduc o contribuție deosebită la dezvoltarea producției materiale și la creația spirituală, la formarea și educarea tinerei generații, la progresul patriei. Și în continuare partidul nostru va acorda toată atenția punerii în valoare a capacității de muncă a maselor de femei, a cunoștințelor și spiritului lor gospodăresc, promovării lor în funcții de răspundere, în toate domeniile vieții sociale, potrivit aptitudinilor, posibilităților și calităților profesionale. Este necesar să se intensifice activitatea culturală și educativă în rîndul milioanelor de femei, să se asigure toate condițiile pentru participarea lor activă, multilaterală, la viața socială și politică a țării. Este nejust ca în întreprinderile unde 90 la sută din personal este alcătuit din femei, directorii, șefii să fie toți, sau aproape toți, bărbați. *(Aplauze).* De asemenea, este nejust ca în cooperativele agricole, unde marea majoritate a celor ce lucrează sînt femei, președinții, brigadierii, socotitorii — deci cei care, cum s-ar spune, mai stau pe la umbră — să fie toți bărbați *(rîsete, aplauze).* Cred că sînt și în asentimentul bărbaților — nu numai al femeilor — cerind să se pună capăt acestor stări de lucruri ; să facem ca egalitatea în drepturi să existe nu numai în general, ci să se materializeze concret în întreaga viață socială și politică a țării. *(Vii aplauze).*

Constituirea Frontului Unității Socialiste reprezintă un act politic de importanță majoră, care reflectă întărirea coeziunii societății noastre socialiste. Organism politic larg reprezentativ, care înmănunchează, sub conducerea partidului, toate clasele și păturile sociale, indiferent de naționalitate, Frontul Unității Socialiste se manifestă ca un adevărat forum național, în care masele populare își spun liber și deschis părerea asupra mersului construcției socialiste, participă la perfecționarea organizării activității sociale, la conducerea societății. Rolul important pe care organizațiile de masă și obștești îl ocupă în viața noastră social-politică impune îmbunătățirea continuă a conducerii acestora, ridicarea nivelului muncii desfășurate de comuniștii care lucrează în aceste organizații.

Pe măsura dezvoltării forțelor de producție și perfecționării relațiilor de producție, a adîncirii democrației socialiste, a ridicării conștiinței maselor de oameni ai muncii, se întărește tot mai mult coeziunea națiunii noastre socialiste, se cimentează tot mai puternic alianța clasei muncitoare cu țărănimea, cu intelectualitatea, frăția poporului român cu naționalitățile

conlocuitoare, unitatea întregului popor în jurul partidului comunist. *(Vii aplauze).* Partidul se va preocupa şi în viitor de desfăşurarea procesului legic de dezvoltare a democraţiei socialiste, proces deosebit de important pentru evoluţia societăţii noastre pe calea socialismului şi comunismului. *(Aplauze puternice).*

IV

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN — FORŢA POLITICĂ CONDUCĂTOARE A NAŢIUNII NOASTRE SOCIALISTE

Tovarăşi,

Anii care au trecut de la Congresul al IX-lea au evidenţiat şi mai pregnant rolul de forţă politică conducătoare în societatea socialistă a Partidului Comunist Român. Locul pe care partidul îl ocupă în viaţa ţării noastre a fost dobîndit treptat, prin lupte grele împotriva claselor exploatatoare, pentru apărarea intereselor vitale ale întregului popor, pentru înfăptuirea politicii de construire a socialismului în România. Partidul nostru s-a afirmat ca singura forţă politică în stare să conducă poporul pe calea socialismului şi comunismului. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Tăria şi invincibilitatea partidului constau în faptul că el se călăuzeşte, în întreaga sa activitate, după cea mai înaintată concepţie despre lume şi viaţă — materialismul dialectic şi istoric. Partidul comunist a ştiut să unească, pe baza politicii sale marxist-leniniste, eforturile creatoare ale întregului popor în lupta pentru edificarea noii orînduiri sociale.

În stabilirea locului şi rolului partidului comunist în societate trebuie să avem în vedere şi faptul că toate organismele şi instituţiile economice şi sociale ale statului se află sub conducerea sa politică şi acţionează în mod unitar în direcţia edificării orînduirii socialiste. În acelaşi timp, ca rezultat al ridicării nivelului de cultură şi al dezvoltării conştiinţei socialiste, sporeşte participarea maselor la conducerea întregii activităţi sociale. Această activizare politică a poporului duce la înfăptuirea unei simbioze între membrii de partid şi oamenii muncii nemembri ai partidului, toţi acţionînd uniţi, pentru realizarea politicii partidului. Partidul reprezintă nucleul în jurul căruia gravitează întreaga societate şi de la care radiază energia şi lumina ce pun în mişcare şi asigură funcţionarea întregului angrenaj al orînduirii socialiste. *(Aplauze).* La rîndul său, parti-

dul se regenerează continuu sub impulsul puternicelor fascicule de energie și lumină ce se îndreaptă continuu spre el din rîndul națiunii noastre socialiste. *(Vii aplauze).* Putem spune că partidul comunist îndeplinește rolul de centru vital al întregului nostru sistem social. Funcționarea normală a acestui centru reprezintă condiția sine qua non a dezvoltării continue a societății socialiste. De aceea trebuie să acordăm o atenție permanentă întăririi partidului, perfecționării formelor de organizare și metodelor sale de lucru, cimentării unității sale. *(Vii aplauze).*

Măsurile luate în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, îndeosebi hotărîrile Conferinței Naționale, au creat cadrul organizatoric adecvat pentru perfecționarea activității de partid, pentru participarea tot mai directă a activului de partid, a comuniștilor la conducerea întregii vieți sociale. Deși nu a trecut decît un an și cîteva luni de la aplicarea acestor măsuri, putem spune că practica — supremul judecător — a dovedit pe deplin justețea lor.

S-au consolidat din punct de vedere organizatoric și politic organizațiile de bază ale partidului, care reprezintă o puternică forță dinamică în viața tuturor colectivelor de oameni ai muncii. Practic, în fiecare sector al activității sociale, în fiecare colectiv de muncă există nuclee de comuniști care militează în fruntea milioanelor de constructori ai socialismului pentru progresul neîntrerupt al patriei.

Creșterea continuă a autorității și influenței partidului în mase se reflectă prin intrarea în rîndurile sale a celor mai înaintați muncitori, țărani, intelectuali, oameni ai muncii români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, hotărîți să-și consacre viața țelurilor și programului partidului, să lupte pentru înfăptuirea politicii sale. De la Congresul precedent, efectivul partidului a crescut cu peste 460 000 membri, numărul total al comuniștilor ridicîndu-se în prezent la peste 1 924 000 membri. Astfel, fiecare al șaptelea cetățean major al țării este membru al Partidului Comunist Român. *(Aplauze îndelungi).*

Pe baza indicațiilor Congresului al IX-lea, Comitetul Central a acționat ferm pentru promovarea spiritului democratic în întreaga activitate de partid, pentru respectarea riguroasă a principiilor statutare și a normelor vieții de partid. Desemnarea la recentele conferințe județene a candidaților pentru organele centrale ale partidului se înscrie în procesul de lărgire a democrației interne, contribuind la întărirea legăturii dintre Comitetul Central și organizațiile de partid, la creșterea

răspunderii fiecărui membru al Comitetului Central în fața întregului partid și popor.

În vederea dezvoltării vieții democratice a partidului este necesară extinderea practicii încetățenite de a dezbate cu toți comuniștii principalele măsuri ce se preconizează a fi luate pe linie de partid sau de stat, informarea lor sistematică asupra hotărîrilor adoptate de organele de conducere, asupra principalelor probleme de politică internă și externă. Este necesar să se asigure în continuare toate condițiile ca membrii de partid să-și spună liber și nestingherit părerile asupra problemelor supuse dezbaterii, să poată critica neajunsurile din munca de partid a organelor sale conducătoare, din diverse sectoare ale activității sociale, să participe efectiv la înlăturarea lor, la realizarea hotărîrilor.

În cadrul organizat al partidului, dezbaterile sînt necesare pentru elucidarea problemelor, pentru elaborarea unor hotărîri care să exprime gîndirea și înțelepciunea colectivă a comuniștilor. Dar, o dată ce o hotărîre a fost adoptată, ea devine obligatorie pentru toți membrii de partid, lupta pentru traducerea ei în viață fiind o îndatorire sacră a fiecărui comunist. Respectarea disciplinei de partid, îndeplinirea necondiționată a liniei politice, a hotărîrilor partidului, a tuturor îndatoririlor statutare constituie o obligație de prim ordin pentru fiecare comunist, indiferent de funcția pe care o are în partid. Aceasta asigură întărirea continuă a omogenității și forței de acțiune a partidului, îndeplinirea cu succes a marilor răspunderi ce-i revin în calitate de conducător al națiunii noastre pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. *(Vii și puternice aplauze).*

Tovarăși,

Comitetul Central consideră necesar să prezinte spre examinare Congresului unele fenomene negative din activitatea trecută care, deși au afectat grav partidul, n-au fost niciodată dezbătute în forumul său suprem.

După cum se cunoaște, pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea, Comitetul Central a examinat în mai multe rînduri o serie de greșeli, abuzuri și ilegalități săvîrșite într-o anumită perioadă a activității partidului și statului nostru socialist, care au costat viața unor activiști de seamă ai partidului, printre care și a lui Lucrețiu Pătrășcanu. Un număr mare de activiști au fost persecutați și excluși din partid. În urma unei temeinice analize, plenara din aprilie 1968 a Comitetului Central a adoptat hotărîrea de reabilitare a acestora, considerînd că acuzațiile ce li s-au adus la timpul respectiv au fost neîntemeiate,

iar unele din ele inventate în mod provocator. După plenara din aprilie, aceste probleme au fost dezbătute în întregul partid și cred că nu este necesar să ne ocupăm acum, pe larg, de ele. Comitetul Central propune Congresului să confirme hotărîrile plenarei din aprilie 1968 și măsurile luate ulterior pentru reabilitarea politică și judiciară a celor care au avut de suferit pe nedrept. Prin aceasta vom face un mare act de dreptate, vom restabili atît onoarea și prestigiul activiștilor respectivi, cît și onoarea și prestigiul partidului nostru comunist. *(Aplauze puternice).*

Încă în cursul dezbaterilor din anul 1968, unii tovarăși au ridicat problema răspunderii lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Este în afară de orice îndoială că Gheorghiu-Dej are o mare răspundere pentru cele întîmplate, cu atît mai mult cu cît de unele cazuri s-a ocupat nemijlocit. Iată de ce acum, cînd analizăm aceste stări de lucruri, sîntem în drept și obligați să criticăm și să blamăm aspectele negative ale activității lui Gheorghiu-Dej. Făcînd acest lucru, nu vrem să diminuăm activitatea și meritele lui Gheorghiu-Dej față de partid și popor. Este cunoscut că atît în anii ilegalității, în închisoare, dar mai cu seamă după eliberare, el a jucat un rol de frunte în partid și în stat. Timp de 20 de ani, ca prim-secretar al Comitetului Central al partidului, Gheorghiu-Dej a ocupat un loc de seamă în întreaga activitate de făurire a socialismului ; partidul, poporul dau o înaltă apreciere muncii sale.

Așa cum am mai spus, bilanțul celor 25 de ani care au trecut de la eliberare este măreț ; țara noastră a ajuns la un stadiu înalt de dezvoltare. Ar fi fost plăcut pentru noi toți ca fenomenele la care m-am referit să nu fi avut loc. Dar faptele s-au petrecut ; acum nu mai putem schimba nimic. Avem însă datoria, în fața partidului și a poporului, să luăm toate măsurile ca asemenea stări de lucruri să nu se mai poată repeta niciodată, să asigurăm respectarea neabătută în viitor a normelor democrației de partid, a legalității socialiste, astfel ca nimeni să nu mai fie condamnat și pedepsit pe nedrept în societatea noastră. *(Vii aplauze).*

În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, Comitetul Central a desfășurat o amplă activitate pentru îmbunătățirea structurii organizatorice și lărgirea atribuțiilor organelor locale de partid, pentru apropierea conducerii politice de unitățile productive și social-culturale. În activitatea organelor centrale și locale ale partidului s-a statornicit trainic principiul muncii colective, condiție esențială pentru rezolvarea competentă a sarcinilor multiple și complexe ce ne stau în față. În același timp trebuie să menționăm deficiențele care

mai persistă în activitatea organizatorică de partid, în organizarea muncii concrete în înfăptuirea sarcinilor, în îndrumarea şi controlul întregii activităţi.

Va trebui să se asigure participarea mai largă, organizată a tuturor comuniştilor aleşi în organele de partid — de la Comitetul Central şi pînă la biroul organizaţiei de bază — la pregătirea diferitelor documente, măsuri şi hotărîri, la munca de îndrumare şi control, în cadrul unor colective şi comisii permanente, contribuind astfel concret la munca generală de partid.

Trebuie să subliniem cu satisfacţie, tovarăşi, că unul dintre cele mai importante rezultate ale activităţii partidului este formarea în decursul anilor a unui mare număr de cadre profund devotate socialismului, temeinic pregătite din punct de vedere politic şi profesional. Dispunem de un număr însemnat de activişti de partid şi de stat, din economie, cultură şi învăţămînt, cu o bogată experienţă în munca de conducere. Doresc să exprim de la tribuna Congresului înalta apreciere pe care Comitetul Central o acordă muncii pline de devotament a activului de partid, a tuturor comuniştilor, succeselor obţinute de organizaţiile de partid, de comitetele judeţene în înfăptuirea politicii partidului, în făurirea socialismului. *(Aplauze puternice).*

Dinamismul societăţii noastre, complexitatea obiectivelor pe care le avem de înfăptuit în economie, cultură, ştiinţă şi tehnică, în toate domeniile vieţii sociale solicită noi detaşamente de activişti devotaţi şi competenţi. Acordînd toată preţuirea cadrelor cu experienţă îndelungată, organele şi organizaţiile de partid trebuie, totodată, să promoveze elemente tinere valoroase, temeinic pregătite, care să împrospăteze continuu activul nostru de partid şi de stat şi să asigure continuitatea muncii. Aceasta este o necesitate legică impusă de viaţa însăşi, de mersul înainte în întreaga viaţă politică şi socială. *(Vii aplauze).*

Introducerea unui stil de muncă ştiinţific în toate compartimentele vieţii economice şi sociale impune îmbunătăţirea continuă a activităţii partidului, perfecţionarea modului în care el îşi exercită rolul conducător în societate, a metodelor de îndrumare şi conducere a întregii activităţi de construcţie a socialismului. Tocmai în acest sens Comitetul Central supune aprobării Congresului unele modificări în Statut, determinate de schimbările survenite în structura organizatorică a partidului, ca urmare a reorganizării administrativ-teritoriale a ţării, de necesitatea unei mai bune precizări a atribuţiilor organelor şi organizaţiilor de partid, în conducerea activităţii-

economice și cultural-educative, în dezvoltarea vieții social-politice.

Izvorul forței și capacității de acțiune a partidului îl constituie unitatea și coeziunea de nezdruncinat ale rîndurilor sale, ale tuturor organizațiilor de partid, ale tuturor comuniștilor în jurul Comitetului Central — condiție de cea mai mare importanță pentru exercitarea cu succes a rolului său conducător, pentru înaintarea neabătută pe calea socialismului, pentru trăinicia noii orînduiri. Unitatea de voință și acțiune a partidului este principalul catalizator al unității clasei muncitoare, al tuturor oamenilor muncii, al coeziunii moral-politice a poporului în lupta pentru apărarea cuceririlor revoluționare, pentru apărarea suveranității patriei, pentru făurirea societății socialiste și comuniste. *(Vii aplauze).*

Programul pe care îl va adopta Congresul va cere eforturi și mai mari din partea partidului, a întregului popor. Avem deplina convingere că partidul nostru, cei aproape două milioane de comuniști din România își vor îndeplini tot mai bine înalta misiune istorică de a conduce națiunea noastră socialistă pe drumul luminos al socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).*

V

ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ-EDUCATIVĂ A PARTIDULUI PENTRU RIDICAREA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE ȘI A NIVELULUI DE CULTURĂ AL MASELOR

Tovarăși,

O dată cu dezvoltarea forțelor de producție și ridicarea nivelului de trai, o importanță deosebită pentru îndeplinirea sarcinii fundamentale a dezvoltării multilaterale a noii orînduiri are intensificarea activității de educație, formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor.

Asupra conștiinței oamenilor au exercitat și exercită o influență profundă schimbările adînci produse în structura societății noastre. Ținînd seama de faptul că modul de gîndire al oamenilor este determinat în mare măsură de condițiile lor de viață și de muncă, de nivelul forțelor de producție și de caracterul relațiilor de producție ale societății, este evident că preocuparea pentru bunul mers al economiei, pentru progresul material al țării și perfecționarea organizării sociale constituie

parte integrantă a întregii activități de formare a conștiinței socialiste a maselor.

Cu deosebită satisfacție relevăm astăzi creșterea conștiinței politice-cetățenești a maselor largi populare, rezultatele remarcabile obținute în îmbogățirea vieții cultural-spirituale a populației. Profunda înnoire spirituală a societății noastre se oglindește în idealul nou de viață al poporului, în faptul că socialismul constituie cauza vitală a muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, care înfăptuiesc cu hotărîre programul partidului, participă activ la întreaga operă de construcție socialistă.

Se știe că o caracteristică fundamentală a dezvoltării societății contemporane este amploarea fără precedent a cunoașterii, dezvoltarea vertiginoasă a tuturor științelor, a volumului de date care oferă cheia înțelegerii fenomenelor naturii, vieții și societății. S-a acumulat un tezaur imens de valori spirituale, de înțelepciune condensată, și nici un om care vrea să fie la înălțimea epocii nu mai poate face abstracție de existența lui. Trăim era pătrunderii omului în tainele Cosmosului, era zborurilor interplanetare, pe care, așa cum se știe, au inaugurat-o, cu mulți ani în urmă, spre admirația întregii lumi, oamenii sovietici. Savanții și specialiștii Uniunii Sovietice au reușit să trimită — cu o precizie care atestă uriașa capacitate de calcul la care a ajuns știința contemporană — fanionul patriei lor pe Venus și Marte, obținînd noi date despre aceste îndepărtate și misterioase corpuri cerești. Zilele trecute, opinia publică a înregistrat cu deosebită satisfacție măreața victorie a aselenizării, realizată de cosmonauții americani, care, întorcîndu-se din curajoasa lor incursiune astrală, au adus pentru prima oară pe globul pămîntesc o părticică din Lună. Părăsind Terra, leagănul său tradițional, și pătrunzînd tot mai adînc în enigmele universului, omul își lărgește în mod incomensurabil orizontul de gîndire și înțelegere. Demonstrînd infinitatea și materialitatea lumii, el își dă seama tot mai bine de caracterul nelimitat al cunoașterii, se simte îndemnat să-și lumineze tot mai mult mintea, să pășească și mai curajos înainte spre descoperiri și adevăruri noi. *(Vii aplauze).*

Efortul pentru însușirea noilor cuceriri ale minții omenești, pentru ridicarea nivelului de pregătire științifică și de cultură generală este astăzi una din trăsăturile distinctive ale omului înaintat, expresia adevăratului spirit de civilizație. Dacă aceasta este o necesitate general umană, cu atît mai pregnantă este ea în societatea noastră. Comunismul este doar chintesența cunoașterii, rodul marilor cuceriri ale științei și culturii, rezultatul acumulării și sintetizării a tot ce a creat mai de preț mintea omului. Marile descoperiri actuale ale fizicii, matematicii, chi-

miei, electronicii, biologiei, verificate în temerare aplicații practice, fundamentează și mai profund bazele științifice ale filozofiei noastre despre natură și societate. Ele dovedesc mai convingător ca oricînd materialitatea lumii, precum și capacitatea omului de a o transforma, de a adapta natura nevoilor sale, de a spori nemăsurat resursele și bogăția materială a societății.

În concepția noastră educația socialistă, conștiința socialistă implică atît cunoașterea temeinică a ceea ce este valoros în domeniul culturii, științei și tehnicii contemporane, stăpînirea deplină a profesiunii, cît și însușirea concepției filozofice despre lume și societate a partidului nostru — materialismul dialectic și istoric —, formarea unei atitudini cetățenești înaintate. Acestor cerințe fundamentale, care se condiționează și se influențează reciproc, trebuie să le răspundă astăzi — în condițiile societății moderne — întreaga muncă de educație desfășurată de partidul și statul nostru.

Desigur, tovarăși, factorul principal de educație a cetățenilor, a întregii societăți în epoca noastră este școala — principalul canal de difuzare a științei și culturii, de îmbogățire a minții, de modelare a caracterelor și formare cetățenească a tinerelor generații. Școala trebuie să dea societății atît buni specialiști, cît și cetățeni înaintați, cu un orizont larg, cu spirit de inițiativă, cu o minte receptivă la tot ce e nou și avansat, cu un înalt spirit de responsabilitate față de îndatoririle sociale.

Rolul muncii de propagandă este de a stimula gîndirea politică vie a oamenilor, de a-i ajuta să-și explice desfășurarea evenimentelor și să adopte o poziție justă față de ele, să dobîndească o perspectivă clară pe baza concepției marxist-leniniste asupra dezvoltării societății contemporane, să participe activ la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și guvernului. În centrul muncii politico-ideologice trebuie să stea și în viitor cultivarea devotamentului nețărmurit față de patrie și partid, față de cauza socialismului, a spiritului internaționalist de solidaritate cu popoarele țărilor socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele revoluționare și progresiste de pretutindeni. Una din îndatoririle principale ce revin frontului nostru ideologic este promovarea unei atitudini combative, militante împotriva concepțiilor retrograde, mistice, a influențelor ideologiei străine, împotriva mentalităților înapoiate, formarea trăsăturilor etice corespunzătoare noilor relații statornicite în orînduirea socialistă.

Alături de științele pozitive care sporesc potențialul de creație al omului modern, științele sociale îi ajută pe oameni în cunoașterea și interpretarea lumii, în înțelegerea interdependenței dintre diferitele legi obiective care guvernează societa-

tea, oferă răspuns întrebărilor cu privire la marile schimbări care au loc în dezvoltarea vieţii sociale atît în ţara noastră, cît şi în întreaga lume. Partidul nostru cere lucrătorilor din domeniul ştiinţelor sociale să-şi concentreze activitatea pentru studierea fenomenelor care caracterizează dezvoltarea actuală a ţării noastre, să-şi aducă contribuţia la generalizarea experienţei construcţiei socialiste, să abordeze problematica nouă pe care o ridică dezvoltarea societăţii omeneşti în epoca contemporană. Avem nevoie în domeniul economiei, filozofiei, sociologiei, istoriei, dreptului de cercetări cu adevărat ştiinţifice, care să ofere material pentru concluzii în vederea soluţionării problemelor dezvoltării societăţii noastre. Este necesar să se stimuleze dezbaterile vii, creatoare, schimburile şi confruntările de opinii între cercetători — singura metodă care poate asigura progresul în ştiinţă. Cercetătorii din domeniul ştiinţelor sociale trebuie să contribuie la lămurirea problemelor, la înţelegerea fenomenelor actuale, căutînd aceasta nu numai în tomuri — care, fireşte, au importanţa lor teoretică. Răspunsurile la problemele zilei de azi ei trebuie să le găsească în primul rînd în viaţă! Numai aşa îşi vor face datoria de oameni de ştiinţă comunişti, se vor dovedi în stare să ajute operei conştiente de făurire a societăţii noi. *(Vii aplauze).* Se impune, de asemenea, să se studieze şi să se ia măsuri pentru o mai bună organizare a activităţii în domeniul ştiinţelor sociale, pentru înlăturarea fărîmiţării forţelor de cercetare, asigurarea unei îndrumări şi orientări unitare spre problematica fundamentală a vieţii sociale, a gîndirii contemporane, în vederea sporirii contribuţiei ştiinţelor sociale la activitatea generală a partidului, la mersul înainte al societăţii noastre.

În educaţia socialistă a maselor, în informarea şi formarea opiniei publice în direcţiile cerute de progresul societăţii noastre, presa şi radioteleviziunea sînt chemate să joace un rol tot mai activ şi eficient. În ultimii ani presa noastră a făcut progrese vizibile în lărgirea ariei de preocupări, în tratarea mai combativă, mai dinamică şi convingătoare a diferitelor aspecte ale construcţiei socialiste, a vieţii materiale şi spirituale a poporului. Continuînd eforturile pe această linie, ziarele centrale şi locale mai au încă mult de făcut pentru a elimina din activitatea lor superficialitatea şi formalismul, pentru a pătrunde adînc în miezul realităţilor, exercitînd energic rolul de exponent al opiniei publice înaintate, atît în dezvăluirea lipsurilor şi neajunsurilor, cît şi în generalizarea experienţei avansate a construcţiei socialismului. O anumită rămînere în urmă manifestă radioteleviziunea noastră atît în ce priveşte varietatea preocupărilor, cît şi calitatea programelor; folosind cu mai

multă pricepere mijloacele și posibilitățile specifice pe care le are, televiziunea — urmărită azi în România de milioane de cetățeni — trebuie să devină o tribună de dezbatere captivantă a problemelor economice, politice, sociale și etice care preocupă societatea noastră, o scenă de prim rang a celei mai valoroase arte și culturi naționale și universale, un instrument de masă pentru perfecționarea multilaterală a omului, pentru formarea conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor patriei noastre.

Este știut că dintotdeauna unul din elementele cu ajutorul cărora societatea a acționat pentru influențarea morală a omului, pentru sădirea în conștiințe a unor principii superioare de viață a fost arta și literatura. Această înaltă misiune socială a creației literar-artistice devine și mai pregnantă în condițiile socialismului — orînduire care acționează în mod conștient și organizat pentru elevarea spirituală a tuturor membrilor săi. În ultimii ani, în ambianța schimbărilor profunde survenite în viața noastră socială, creația literar-artistică a cunoscut un nou avînt. A apărut un mare număr de lucrări în toate genurile literaturii și artei. Se întîmplă însă ca unele lucrări literare sau artistice să fie considerate cu atît mai elevate și mai valoroase cu cît sînt mai puțin accesibile și mai neînțelese publicului, maselor largi, cu cît se îndepărtează mai mult de problemele vieții, de realitățile lumii în care trăim. Autori ai unor asemenea lucrări — care consideră firesc să emită judecăți asupra vieții sociale — apreciază ca o îngrădire a libertății de creație orice părere critică la adresa lucrărilor lor. Desigur, noi sîntem partizanii libertății de creație și orînduirea noastră asigură condiții de manifestare deplină a personalității și talentului scriitorilor, artiștilor ca și a tuturor cetățenilor patriei. Dar noi concepem libertatea de creație în accepțiunea filozofică pe care marxismul o dă necesității istorice înțelese.

De la înalta tribună a Congresului vreau să exprim chemarea pe care partidul nostru, masele largi ale iubitorilor de cultură o adresează romancierilor, poeților, dramaturgilor, muzicienilor, artiștilor plastici, interpreților, tuturor creatorilor de artă. Ceea ce vi se cere, tovarăși, este să pătrundeți în adîncul existenței poporului, și, înțelegînd năzuințele sale, eforturile și lupta sa eroică, să înfățișați grandioasa frescă a României socialiste. Partidul este adeptul adevărului obiectiv nemistificat, partizanul înfățișării veridice a realității, atît cu luminile cît și cu umbrele ei. Redați prin graiul minunat al artei freamătul creator al poporului, care, transformînd prin munca sa eroică înfățișarea țării, se transformă pe sine însuși. Nu uitați niciodată că menirea artei noastre este de a înnobila omul, de a-l inspira

spre noi fapte mărețe, spre realizarea idealurilor socialismului și comunismului. *(Aplauze puternice).*

În același timp, noi chemăm creatorii să slujească prin arta lor ideile — atît de scumpe partidului și poporului nostru — ale solidarității revoluționare cu toate popoarele care construiesc noua orînduire și cu cei ce muncesc de pretutindeni, în lupta pentru socialism, pentru democrație și progres social, pentru libertate și independență națională, ideile frăției și colaborării între popoare, ale păcii și securității internaționale. *(Aplauze puternice).*

M-am referit, tovarăși, în mod succint la cîteva din problemele de bază ale formării conștiinței socialiste a omului nou, probleme care trebuie să stea în centrul preocupărilor organelor și organizațiilor de partid. Dispunem de multiple posibilități pentru dezvoltarea învățămîntului, științei, artei, pentru intensificarea vieții cultural-artistice din țara noastră, pentru ridicarea nivelului de cultură și civilizație al tuturor cetățenilor, pentru fericirea omului înaintat, constructor al lumii noi. La această măreață operă este chemată să aducă o contribuție de preț valoroasa noastră intelectualitate, profund devotată poporului, patriei, participantă activă la edificarea orînduirii socialiste în România. Ne exprimăm convingerea că oamenii de știință și cultură, cadrele didactice, creatorii de artă vor dedica talentul, energia și competența lor înfloririi culturii noastre socialiste, înfăptuirii programului de dezvoltare a țării pe care îl va adopta Congresul al X-lea al partidului. *(Aplauze puternice).*

VI

ROMÂNIA — FACTOR ACTIV ÎN LUPTA PENTRU TRIUMFUL SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

1. RAPORTUL DE FORȚE MONDIAL

Stimați tovarăși,

Desfășurarea evenimentelor internaționale în ultimii ani a confirmat pe deplin aprecierile și liniile generale ale politicii externe stabilite de Congresul al IX-lea al partidului. O analiză marxist-leninistă a schimbărilor petrecute în lume evidențiază creșterea influenței forțelor socialismului, a frontului antiim-

perialist, faptul că ele determină într-o măsură tot mai însemnată viaţa socială a planetei noastre.

În ultimii ani au avut — şi continuă să aibă loc şi acum — discuţii în legătură cu schimbările petrecute în viaţa internaţională şi în raportul de forţe pe plan mondial, cu caracterul imperialismului, cu problemele păcii şi războiului. Aceste discuţii au fost determinate, pe de o parte, de marile schimbări survenite în viaţa internaţională, iar pe de altă parte de unele insuccese vremelnice suferite de forţele antiimperialiste. După cum se ştie, partidul nostru şi-a expus poziţia în cîteva rînduri asupra acestor probleme, de aceea nu mă voi referi acum pe larg la ele.

În caracterizarea situaţiei internaţionale, noi pornim de la faptul că, în ciuda desfăşurării contradictorii a evenimentelor, raportul de forţe se schimbă continuu în favoarea socialismului şi păcii. Cum apreciem noi imperialismul ? Este cunoscut că imperialismul se manifestă prin tendinţa de dominare economică şi politică a altor popoare, prin încălcarea dreptului lor la libertate, independenţă şi suveranitate naţională, prin promovarea colonialismului şi neocolonialismului. Străduindu-se din răsputeri să oprească transformarea revoluţionară a lumii, procesele progresiste ale societăţii contemporane, cercurile imperialiste acţionează în direcţia răsturnării unor regimuri şi guverne progresiste, sprijină forţele cele mai retrograde din diferite ţări, în special din ţările în curs de dezvoltare, încercînd să le împiedice să păşească de sine stătător pe calea unei evoluţii democratice. În dorinţa de a-şi apăra sau redobîndi poziţiile pierdute, de a-şi restaura dominaţia asupra ţărilor eliberate, imperialismul nu se dă în lături nici de la acte de agresiune. Toate aceste strădanii ale cercurilor imperialiste sînt însă sortite eşecului.

Făurirea şi dezvoltarea sistemului socialist mondial au adîncit criza generală a capitalismului în perioada postbelică, au îngustat baza de acţiune a imperialismului, i-au slăbit în mod considerabil poziţiile. Prăbuşirea colonialismului a dat, de asemenea, o lovitură puternică imperialismului, a exercitat şi exercită o influenţă deosebită asupra ţărilor capitaliste. Marile bătălii de clasă care au avut loc în ultimii ani în ţările capitaliste demonstrează uriaşa forţă revoluţionară a clasei muncitoare, rolul ei important în lupta maselor populare pentru libertate şi dreptate socială, împotriva orînduirii capitaliste. Totodată, dezvoltarea rapidă a forţelor de producţie în ţările capitaliste, ca urmare a revoluţiei tehnico-ştiinţifice, a produs transformări adînci în viaţa societăţii, în gîndirea oamenilor, creează noi premise obiective pentru lichidarea orînduirii capitaliste, pentru victoria socialismului în întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

Nu putem trece, de asemenea, cu vederea ascuţirea tot mai accentuată a contradicţiilor interimperialiste. Ca rezultat al dezvoltării inegale şi în salturi a ţărilor capitaliste se intensifică lupta pentru pieţe de desfacere şi baze de materii prime, pentru cucerirea de poziţii economice şi politice. Practica arată că organismele suprastatale la care recurg cercurile imperialiste nu pot împiedica lupta de concurenţă dintre monopoluri, ciocnirea de interese între ţările capitaliste. Se manifestă, de asemenea, tot mai puternic tendinţa popoarelor de a ieşi de sub dominaţia marilor puteri imperialiste, de a-şi apăra şi întări suveranitatea naţională, de a se dezvolta de sine stătător.

Toate acestea însă — aşa cum arată viaţa — nu au schimbat esenţa şi caracterul imperialismului. Imperialismul — şi îndeosebi cel american — continuă să deţină poziţii puternice, atît din punct de vedere economic, cît şi militar. Din întreaga analiză a realităţii rezultă că imperialismul îşi păstrează caracterul agresiv, rămîne principalul duşman al progresului şi civilizaţiei, că atîta timp cît există imperialism se menţine şi pericolul unui nou război mondial.

Pornind de la aceste considerente nu se poate ajunge însă la concluzia că războiul mondial ar fi iminent sau inevitabil. Afirmaţia despre iminenţa unui război are la bază o examinare unilaterală a desfăşurării evenimentelor, o analiză a problemei ruptă de contextul luptei generale împotriva imperialismului. Viaţa internaţională demonstrează creşterea fără precedent a amploarei forţelor care se opun politicii imperialiste. Ţările socialiste, clasa muncitoare, mişcarea comunistă şi muncitorească, ţărănimea, intelectualitatea, tînăra generaţie, organizaţiile de femei, popoarele care luptă pentru lichidarea definitivă a colonialismului, împotriva neocolonialismului, pentru dezvoltare liberă, independentă, cercurile largi ale opiniei publice progresiste, giganticele forţe antiimperialiste şi democratice din întreaga lume au capacitatea să zădărnicească planurile agresive ale imperialismului, să împiedice dezlănţuirea unui nou război mondial, să asigure pacea.

Partidul Comunist Român şi guvernul ţării noastre au desfăşurat şi desfăşoară o politică externă activă, militînd pentru întărirea forţelor antiimperialiste, pentru dezvoltarea colaborării internaţionale, pentru conlucrarea paşnică cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială. Viaţa a confirmat că această politică este pe deplin justă, că ea corespunde atît intereselor poporului român, cît şi cauzei socialismului şi păcii în lume. *(Aplauze prelungite).*

Comitetul Central supune aprobării Congresului al X-lea politica externă şi activitatea internaţională desfăşurate de partid şi guvern în aceşti ani. *(Aplauze puternice).*

2. ÎN CENTRUL POLITICII NOASTRE EXTERNE — PRIETENIA ŞI COLABORAREA CU ŢĂRILE SOCIALISTE

Tovarăşi,

Tezele Comitetului Central au trasat liniile generale ale activităţii internaţionale pe care o vor desfăşura partidul şi statul nostru în anii următori. Permiteţi-mi ca, în legătură cu aceasta, să mă opresc acum asupra cîtorva probleme mai importante ale politicii externe a patriei noastre.

Ca şi pînă acum, în centrul politicii externe vom pune dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare cu ţările socialiste. Noi plecăm de la faptul că sistemul mondial socialist — care s-a dezvoltat continuu după cel de-al doilea război — cuprinde astăzi 14 state, că el a obţinut şi obţine succese remarcabile în creşterea producţiei de bunuri materiale, în dezvoltarea ştiinţei, culturii, devenind tot mai mult factorul hotărîtor al luptei împotriva imperialismului, pentru pace. Prin sistemul socialist mondial noi înţelegem nu un bloc în care statele se contopesc într-un tot, renunţînd la suveranitatea lor naţională, ci afirmarea socialismului ca forţă internaţională prin victoria sa în mai multe state independente, care se dezvoltă de sine stătător şi îşi organizează relaţiile dintre ele pe principiile noi ale marxism-leninismului şi internaţionalismului proletar. *(Aplauze puternice, prelungite)*. Întărirea sistemului mondial al socialismului se realizează nu numai ca rezultat al dezvoltării economice şi militare a celor 14 ţări, ci şi ca rezultat al creşterii prestigiului şi influenţei ideilor socialismului în lume, al faptului că, în perspectivă, noi şi noi popoare vor păşi pe calea socialismului.

Considerăm că în condiţiile de azi, cînd ţările socialiste se dezvoltă impetuos, înregistrează noi şi noi succese pe calea progresului material, politic şi spiritual, popoarele care şi-au cucerit libertatea, şi-au luat soarta în propriile mîini, şi-au făurit o viaţă demnă, prosperă, nu pot fi întoarse de nimeni şi de nimic de pe drumul pe care au pornit — drumul socialismului şi comunismului. *(Aplauze puternice)*. Dezvoltarea şi întărirea noii orînduiri sociale, apărarea cuceririlor revoluţionare ale socialismului reprezintă dreptul şi datoria sacră a fiecărui popor, a fiecărui partid comunist din ţările socialiste. Desigur, în spiritul internaţionalismului proletar, în cazul unui atac imperialist popoarele ţărilor socialiste trebuie să se întrajutoreze, luptînd umăr la umăr pentru înfrîngerea agresorului. *(Aplauze)*. Stabilirea formelor şi căilor de întrajutorare în asemenea cazuri trebuie să fie rezultatul înţelegerii dintre conducerile de partid, dintre organele conducătoare constituţionale ale fiecărei ţări.

Solidaritatea și întrajutorarea țărilor socialiste presupun relații de egalitate între toate națiunile socialiste, nu trebuie să ducă la amestec în treburile interne ale vreunui popor, întrucît aceasta ar aduce profunde prejudicii cauzei socialismului. În aceasta vedem o condiție hotărîtoare a întăririi continue a internaționalismului proletar, a forței și influenței în lume a sistemului socialist mondial. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Este cunoscut că între țările socialiste există o serie de deosebiri de păreri și divergențe într-un șir de probleme ale construcției socialismului și ale vieții internaționale. Noi apreciem că multe din acestea își au originea în înseși deosebirile existente în dezvoltarea lor istorico-socială, în diferențele nivelului pe care l-au atins forțele de producție. În parte însă, aceste divergențe, îndeosebi ascuțirea lor, au cauze subiective, sînt determinate de neînțelegerea sau nesocotirea deosebirilor existente între țări, de neaplicarea consecventă a principiilor marxist-leniniste pe care se întemeiază relațiile dintre ele. Pornind de aici, partidul nostru consideră că s-ar fi putut evita ascuțirea încordării, că nu există obstacole insurmontabile pentru dezvoltarea unor legături de strînsă colaborare între toate țările socialiste. Noi apreciem că dacă se pune pe primul plan ceea ce este comun și unește țările socialiste, interesele supreme ale cauzei socialismului și luptei antiimperialiste, că dacă relațiile dintre ele se fundamentează pe respectarea principiilor internaționalismului socialist — independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc și întrajutorarea tovărășească — se pot depăși cu succes actualele divergențe și animozități.

Este cunoscut faptul că în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea au fost dezvoltate continuu raporturile de prietenie și colaborare ale României cu celelalte țări socialiste. Reprezentanții partidului și statului nostru s-au întîlnit cu reprezentanți ai conducerilor de partid și de stat din țările socialiste ; au avut loc nenumărate schimburi de vizite oficiale — la cele mai diferite nivele — între țara noastră și celelalte țări frățești. Aceasta a contribuit la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare reciproc avantajoasă, la întărirea solidarității țării noastre cu celelalte state ale sistemului socialist mondial. Partidul nostru declară solemn că și în viitor va milita neabătut pentru dezvoltarea relațiilor multilaterale cu toate țările socialiste, își va aduce contribuția la întărirea continuă a unității sistemului mondial socialist. *(Aplauze puternice).*

Doresc să subliniez aici, în fața Congresului, că, în spiritul liniei politice tradiționale a partidului nostru, vom acționa și în

viitor pentru dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare multilaterală cu Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, cu Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, aceasta constituind una din temeliile politicii externe a ţării noastre. *(Aplauze puternice).* De asemenea, acordăm o importanţă deosebită dezvoltării relaţiilor cu partidele comuniste şi popoarele din ţările socialiste europene : Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Polonia, Republica Democrată Germană, Cehoslovacia, Albania. *(Vii aplauze).*

Dorim ca intensificarea colaborării multilaterale, prieteneşti, cu Uniunea Sovietică şi cu celelalte ţări socialiste din Europa să contribuie în acelaşi timp la aşezarea raporturilor dintre statele europene pe baze noi, la întărirea păcii şi securităţii pe continentul nostru. *(Vii aplauze).*

Partidul Comunist Român şi guvernul Republicii Socialiste România dau o apreciere deosebită relaţiilor cu Partidul Comunist Chinez, cu Republica Populară Chineză ; vom acţiona şi în viitor pentru dezvoltarea multilaterală a colaborării şi prieteniei dintre partidele şi popoarele noastre. *(Aplauze puternice).* Vom dezvolta, de asemenea, relaţiile de colaborare şi prietenie cu Republica Democrată Vietnam, Republica Populară Democrată Coreeană, Republica Populară Mongolă şi cu partidele frăţeşti din aceste ţări. *(Vii aplauze).*

În activitatea noastră internaţională, un loc important va ocupa în continuare dezvoltarea relaţiilor cu partidul comunist şi cu poporul cubanez, primul stat socialist de pe continentul american. *(Vii aplauze).*

Partidul nostru acordă o mare importanţă schimbului de păreri, informaţii şi experienţă cu celelalte partide frăţeşti din ţările socialiste, atît în probleme legate de procesul construcţiei socialismului, cît şi referitoare la politica şi activitatea internaţională, la situaţia pe plan mondial. De aceea considerăm necesară dezvoltarea acestor forme de colaborare între conducerile de partid şi de stat ale ţărilor socialiste, asigurîndu-se în acelaşi timp dreptul fiecărui partid de a hotărî de sine stătător asupra politicii sale interne şi externe — atribut fundamental al rolului ce-i revine în conducerea operei de construire a socialismului şi comunismului. *(Aplauze puternice).*

Faptul că în anumite probleme între partidul nostru şi partidele din unele ţări socialiste există deosebiri de vederi nu poate constitui, după părerea noastră, o piedică în lărgirea continuă a colaborării şi cooperării rodnice, reciproc avantajoase. Considerăm că nu există probleme esenţiale care să poată împiedica bunele relaţii dintre partidele şi popoarele noastre ! Sîntem convinşi că dezvoltarea tot mai puternică a fiecăreia din ţările

noastre, intensificarea colaborării lor multilaterale vor asigura întărirea continuă a întregului sistem socialist mondial. *(Aplauze puternice).*

3. O LARGĂ ACTIVITATE INTERNAȚIONALĂ ÎN SPIRITUL COEXISTENȚEI PAȘNICE

Stimați tovarăși,

Înfăptuind orientarea generală trasată de Congresul al IX-lea și de Comitetul Central al partidului, guvernul țării noastre, acționînd în spiritul principiilor coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri sociale diferite, a desfășurat o politică externă activă de lărgire a colaborării economice, politice, tehnico-științifice și culturale cu toate statele lumii. Rezultatele acestei politici sînt oglindite și în faptul că România întreține în prezent relații diplomatice cu 94 de țări și relații economice și tehnico-științifice cu peste 100 de state. Au fost intensificate schimburile de delegații guvernamentale, vizitele reciproce la nivelul conducătorilor de stat și la alte nivele între România și un mare număr de țări de pe toate continentele. În anii care au trecut de la Congresul al IX-lea România a fost vizitată de delegații guvernamentale din 48 de țări, iar delegații guvernamentale ale țării noastre au vizitat 52 state. Putem spune că niciodată în istoria sa România nu a desfășurat o politică internațională atît de activă și nu a avut atît de mulți prieteni ca astăzi. *(Aplauze puternice).*

La baza relațiilor sale cu celelalte state, România așază principiile suveranității și independenței naționale, ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, corespunzător intereselor și aspirațiilor sale vitale. Aceste principii se afirmă tot mai larg în viața internațională, sînt recunoscute de tot mai multe state ca bază sigură a colaborării, a securității și păcii. *(Aplauze puternice).*

Desfășurarea evenimentelor confirmă tot mai evident faptul că în lumea contemporană problemele internaționale nu pot fi soluționate fără participarea activă a tuturor statelor, mari și mici. În elaborarea liniei politice externe trebuie să avem în vedere că lumea se află în plină transformare, că revoluția tehnico-științifică exercită o puternică influență asupra dezvoltării rapide a statelor, că într-o perspectivă nu prea îndepărtată noi țări de pe diferite continente vor cunoaște un puternic avînt economic, științific și tehnic, ocupînd un loc tot mai important în concertul internațional al popoarelor. Aceasta este dialectica

dezvoltării şi nimeni nu mai poate concepe că lumea de mîine va fi la fel ca cea de astăzi. Amintind aceasta vom înţelege mai bine de ce este necesar să ducem o politică activă de extindere a colaborării — pe baza principiilor amintite — cu toate statele lumii, aceasta corespunzînd atît intereselor naţionale ale poporului român, cît şi cauzei păcii şi progresului internaţional. *(Vii aplauze).*

Una din problemele cele mai importante ale lumii de azi este lichidarea definitivă a colonialismului şi a noii forme de dominaţie a popoarelor — neocolonialismul —, asigurarea dezvoltării economico-sociale independente a tinerelor state. Partidul nostru întreţine relaţii cu mişcările de eliberare naţională şi democratice, cu numeroase organizaţii din ţările care luptă pentru scuturarea jugului imperialist sau pentru apărarea şi consolidarea independenţei lor naţionale şi le acordă întregul său sprijin. Apreciem necesar să intensificăm şi mai mult aceste relaţii, să întărim solidaritatea cu toate aceste forţe în lupta comună împotriva imperialismului, considerînd că strîngerea şi dezvoltarea legăturilor cu organizaţiile din aceste ţări contribuie la întărirea frontului antiimperialist. *(Aplauze puternice).*

Războiul dus de aproape cinci ani în Vietnam de către Statele Unite ale Americii a preocupat şi preocupă profund masele largi populare, cercurile politice din întreaga lume. Prin implicaţiile sale politice şi militare, prin influenţa pe care o exercită în viaţa internaţională, acest război marchează, se poate spune, o nouă etapă în evoluţia raportului de forţe mondial. Caracteristica acestei etape este demonstrarea tot mai evidentă a falimentului politicii de forţă, faptul că oricît de puternic ar fi agresorul el nu poate subjuga un popor hotărît să-şi apere cu orice preţ libertatea şi independenţa naţională. *(Aplauze puternice).* Poporul vietnamez, prin lupta eroică pe care a dus-o împotriva intervenţiei Statelor Unite ale Americii, a apărat independenţa sa şi totodată a arătat tuturor popoarelor lumii calea sigură pentru a înfrînge orice agresiune imperialistă, pentru a-şi salvgarda independenţa şi suveranitatea. Exemplul său sporeşte încrederea popoarelor în forţele proprii, contribuie la unirea şi mai strînsă a tuturor forţelor revoluţionare, progresiste, în lupta antiimperialistă, pentru asigurarea păcii. *(Aplauze puternice).*

România a salutat începerea tratativelor americano-vietnameze de la Paris. Trebuie însă să constatăm că de mult timp ele bat pasul pe loc. Considerăm că propunerile Frontului Naţional de Eliberare din Vietnamul de Sud reprezintă o bază pozitivă pentru soluţionarea grabnică a conflictului. Pentru aceasta este necesar ca Statele Unite să înceteze acţiunile militare şi să-şi retragă trupele din Vietnam, lăsînd poporul viet-

namez să-şi rezolve treburile interne, inclusiv problema unificării patriei, corespunzător dorinţei şi voinţei proprii, fără nici un amestec din afară. *(Vii aplauze).* Poporul român, acţionînd în spiritul solidarităţii internaţionale, va acorda şi în viitor întregul său sprijin luptei drepte a poporului vietnamez. *(Aplauze puternice).*

Sînt cunoscute evenimentele care au dus la războiul din Orientul Mijlociu în 1967 ; fapt este că nici pînă astăzi nu s-a ajuns la soluţionarea acestui conflict. Menţinerea încordării creează în această zonă un permanent pericol de război cu implicaţii grave pentru pacea întregii lumi. România este de părere că rezoluţia Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 oferă o bază rezonabilă pentru rezolvarea situaţiei din Orientul Mijlociu. În consensul acestei rezoluţii, considerăm necesar ca Israelul să-şi retragă neîntîrziat trupele din teritoriile ocupate, să renunţe la orice pretenţii teritoriale. În acelaşi timp este necesar să se ajungă la asigurarea integrităţii graniţelor şi a securităţii tuturor statelor din această zonă a lumii. De asemenea, aşa cum am mai spus, considerăm că trebuie să se asigure rezolvarea problemei refugiaţilor palestineni, avîndu-se în vedere interesele lor naţionale.

Ca ţară europeană, România acordă o atenţie deosebită problemei securităţii în Europa. Au trecut 24 de ani de la terminarea celui de-al doilea război mondial şi cu toate acestea în Europa continuă să existe probleme nerezolvate. În Republica Federală a Germaniei acţionează încă forţe revanşarde, militariste, neonaziste care ar dori să revizuiască situaţia creată după război, punînd din nou în pericol pacea pe continentul nostru şi în lume. Există şi în alte ţări cercuri reacţionare care se opun politicii de destindere şi colaborare între state. Aceste cercuri şi forţe sînt însă din ce în ce mai izolate. Popoarele europene, pături largi ale opiniei publice, numeroşi oameni politici şi conducători de stat vor să fie asigurate liniştea, securitatea şi pacea pe continent, astfel ca toate ţările să-şi poată consacra mijloacele materiale şi umane progresului economic, ştiinţific şi cultural, ridicării bunăstării materiale şi spirituale. Trebuie să declarăm în faţa Congresului că din multiplele contacte şi discuţii pe care reprezentanţii guvernului român le-au avut cu reprezentanţi ai diverselor state europene am ajuns la concluzia existenţei condiţiilor favorabile pentru înaintarea pe calea securităţii europene. În acest sens, este concludent ecoul puternic pe care l-a avut atît Declaraţia de la Bucureşti din 1966 a ţărilor socialiste membre ale Tratatului de la Varşovia, cît şi Apelul de la Budapesta din aprilie 1969 al acestor ţări cu privire la securitatea europeană, la organizarea unei conferinţe a tutu-

ror statelor din Europa. Apreciem că o întîlnire a statelor europene consacrată discutării căilor pentru soluționarea problemelor nerezolvate, pentru dezvoltarea colaborării și cooperării multilaterale, pentru securitate, ar avea o însemnătate deosebită, ar deschide calea spre realizarea unei păci trainice atît în Europa, cît și în întreaga lume. *(Vii aplauze).* România apreciază că în înfăptuirea securității europene trebuie să se pornească de la realitățile create după cel de-al doilea război mondial și, în primul rînd, de la recunoașterea celor două state germane, a granițelor existente, inclusiv a graniței Oder-Neisse.

România se pronunță, de asemenea, pentru înțelegeri regionale, inclusiv pentru realizarea unor zone în care să nu existe arme nucleare. În acest sens, țara noastră consideră că statornicirea unor relații de bună înțelegere între statele din Balcani, dezvoltarea colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice dintre ele ar reprezenta o contribuție prețioasă la cauza securității europene.

Un loc important în politica externă a țării noastre, ca de altfel în preocupările întregii omeniri, ocupă problema dezarmării generale, îndeosebi realizarea dezarmării nucleare. În lume s-au acumulat și continuă să se acumuleze stocuri tot mai mari, atît de armament clasic, cît și nuclear — și aceasta constituie în sine un mare pericol pentru pacea și civilizația umană. Considerăm necesar, de aceea, să se intensifice lupta pentru dezarmare, să se facă pași hotărîți în direcția interzicerii armelor nucleare și lichidării stocurilor existente.

Apreciem, de asemenea, că ar avea o deosebită importanță lichidarea bazelor militare străine de pe teritoriile altor state, retragerea trupelor neeuropene de pe continent și, în general, retragerea tuturor trupelor străine în interiorul granițelor lor naționale. Ar fi de mare însemnătate pentru pacea și securitatea Europei și a lumii întregi realizarea unei înțelegeri între state de a se abține de la acțiuni și demonstrații de forță. Aceasta ar crea un climat de încredere în care s-ar putea aborda cu rezultate mai bune însăși problema dezarmării. Ar avea, de asemenea, o înrîurire pozitivă de prim ordin asupra securității și păcii generale lichidarea blocurilor militare, atît a blocului agresiv al Atlanticului de nord, cît și, concomitent, a Pactului militar de la Varșovia.

Convinsă că trebuie folosite toate căile pentru reglementarea pașnică a diferendelor dintre state, țara noastră aduce o contribuție constructivă la activitatea organizațiilor internaționale, în special a Organizației Națiunilor Unite. Apreciind însemnătatea rolului pe care O.N.U. este chemată să-l aibă în lărgirea colaborării dintre state, în respectarea dreptului interna-

ţional, în eforturile pentru pace, România consideră absolut necesar ca în acest for să fie reprezentate toate ţările. Se impune restabilirea drepturilor legitime la O.N.U. ale R. P. Chineze — unicul reprezentant al poporului chinez, primirea în această organizaţie a R. D. Germane şi a altor state, înfăptuirea principiului universalităţii O.N.U.

Partidul Comunist Român şi guvernul Republicii Socialiste România consideră că trebuie întreprinse noi acţiuni concrete pe calea securităţii în Europa, a dezarmării şi asigurării păcii ; oricît de mici ar fi progresele la început, trebuie să perseverăm pentru că numai astfel putem salvgarda pacea şi securitatea popoarelor. România va acţiona cu toată consecvenţa în acest spirit, aducîndu-şi şi în viitor contribuţia la înfăptuirea acestor înalte deziderate ale poporului nostru, ale tuturor popoarelor. *(Aplauze puternice, prelungite).*

4. ÎNTĂRIREA SOLIDARITĂŢII INTERNAŢIONALISTE CU PARTIDELE COMUNISTE ŞI MUNCITOREŞTI, CU TOATE FORŢELE ANTIIMPERIALISTE

Tovarăşi,

Ca detaşament activ al mişcării comuniste internaţionale, Partidul Comunist Român a dezvoltat şi dezvoltă relaţii de colaborare frăţească cu toate partidele comuniste şi muncitoreşti. În anii care au trecut de la Congresul IX, partidul nostru a avut întîlniri şi a făcut schimburi de delegaţii cu 58 de partide comuniste şi muncitoreşti de pe toate continentele. Apreciem că aceste întîlniri şi schimburi de păreri au un rol deosebit de important în dezvoltarea solidarităţii internaţionale a partidelor comuniste şi muncitoreşti, în găsirea celor mai potrivite căi pentru întărirea colaborării şi unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti. *(Vii aplauze).*

Noi pornim de la faptul că partidele comuniste şi muncitoreşti îşi desfăşoară activitatea în condiţii istorice, sociale, naţionale deosebite, că însuşi nivelul diferit de dezvoltare a forţelor de producţie şi a relaţiilor sociale face ca abordarea unor probleme ale dezvoltării contemporane şi ca unele sarcini ale luptei imediate să se diferenţieze de la o ţară la alta. A înţelege această realitate înseamnă a considera absolut firesc ca partidele comuniste şi muncitoreşti, călăuzindu-se după adevărurile generale ale marxism-leninismului, să-şi elaboreze de sine stătător linia politică, strategia şi tactica.

Asigurarea mersului înainte al mişcării comuniste şi muncitoreşti, dezvoltarea fiecărui partid comunist presupun respec-

tarea strictă a principiilor de relații marxist-leniniste dintre partide — internaționalismul proletar, egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne, respectul independenței fiecărui partid. Numai înfăptuind aceste principii ca un tot unitar, indisolubil, se poate asigura o unitate nouă, trainică, în mișcarea comunistă și muncitorească, incomparabil superioară celei din trecut. *(Aplauze)*. Din păcate, cînd într-o problemă sau alta apar deosebiri de păreri, se recurge la etichetarea unor partide. Adoptarea unei poziții deosebite de către un partid nu poate fi în nici un caz interpretată ca o atitudine îndreptată împotriva altui partid. Noi considerăm că tocmai caracterul prietenesc, sincer, al relațiilor care trebuie să existe între partidele comuniste frățești impune să se discute tovărășește deosebirile de păreri.

În zilele noastre, internaționalismul înseamnă solidaritate și întrajutorare reciprocă cu toate țările sistemului socialist mondial, cu toate partidele comuniste și muncitorești. Întărirea solidarității internaționaliste presupune relații de egalitate deplină, preocuparea neabătută pentru întărirea unității, dezvoltarea colaborării între toate țările socialiste, între toate partidele comuniste, fără nici o excepție. Aceasta este o premisă esențială a manifestării plenare a internaționalismului proletar în condițiile afirmării tot mai puternice a socialismului ca factor principal în dezvoltarea socială contemporană. *(Vii aplauze)*.

Partidul nostru consideră că întîlnirile și schimburile de păreri bilaterale între partide au un rol primordial în dezvoltarea solidarității, a unității mișcării comuniste. În același timp, considerăm că un rol important au întîlnirile multilaterale, inclusiv consfătuirile internaționale ale partidelor comuniste și muncitorești. Apreciind importanța unor asemenea întîlniri, partidul nostru a luat parte la Consfătuirea internațională care a avut loc la începutul lunii iunie la Moscova. Așa cum am arătat, această consfătuire nu s-a întrunit în cele mai bune condiții, în primul rînd datorită lipsei unui număr mare de partide, dintre care 5 din țările socialiste. De asemenea, existența unor divergențe ascuțite, precum și criticile aduse altor partide comuniste au diminuat, după părerea noastră, eficiența consfătuirii. Cu toate acestea, Comitetul Central al partidului apreciază că Consfătuirea de la Moscova a avut o serie de caracteristici pozitive. În primul rînd, trebuie apreciat faptul că în cadrul consfătuirii s-a făcut un schimb liber de păreri asupra diferitelor aspecte ale vieții internaționale, că au fost abordate pe larg problemele relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești, ale unității de luptă a tuturor forțelor

antiimperialiste — oferindu-se posibilitatea opiniei publice de a cunoaște poziția fiecărui partid. Cu toate că documentul principal conține unele aprecieri și formulări neclare, confuze, față de care partidul nostru și-a exprimat la timpul respectiv rezervele, el cuprinde o largă platformă de acțiune, obiective care pot mobiliza partidele comuniste și muncitorești, forțele revoluționare și progresiste de pretutindeni în lupta împotriva imperialismului, pentru cauza libertății și independenței, a socialismului și păcii. *(Aplauze puternice).* În același timp noi acordăm o importanță deosebită faptului că în acest document sînt înscrise normele și principiile marxist-leniniste și ale internaționalismului proletar, care stau la baza relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești, a dezvoltării colaborării lor ca partide independente și egale în drepturi, care-și elaborează de sine stătător linia politică, tactica și strategia revoluționară. Am apreciat și apreciem pozitiv că în documentul principal al consfătuirii nu s-au adus critici și nu a fost condamnat nici un partid frățesc, că s-a subliniat voința partidelor participante de a dezvolta relații de colaborare cu toate partidele comuniste — atît cu cele care au luat parte, cît și cu cele care au lipsit de la consfătuire —, pornindu-se de la premisa că participarea sau neparticiparea la reuniuni internaționale este un atribut al fiecărui partid și că aceasta, ca și hotărîrea de a semna sau nu un document, nu trebuie să afecteze în nici un fel relațiile dintre partide. Prin rezultatele sale finale, Consfătuirea de la Moscova poate avea un rol pozitiv atît în unirea forțelor antiimperialiste, cît și în netezirea căilor spre lichidarea divergențelor dintre partidele comuniste și muncitorești, spre refacerea și întărirea colaborării și unității lor. Aceasta depinde, desigur, pînă la urmă, de felul cum va acționa fiecare partid. În ce ne privește, doresc să declar de la tribuna Congresului că Partidul Comunist Român va face tot ce depinde de el pentru a contribui la refacerea și întărirea unității partidelor comuniste și muncitorești. *(Aplauze puternice, îndelungate).*

Doresc să subliniez din nou că partidul nostru consideră necesar să se acționeze perseverent pentru găsirea căilor de rezolvare a problemelor divergente, renunțîndu-se la blamarea sau condamnarea altor partide comuniste și muncitorești. Desigur, aceasta nu înseamnă că Partidul Comunist Român este împotriva unor discuții libere asupra principalelor probleme ideologice ; noi considerăm însă că aceste discuții, abordarea tuturor problemelor legate atît de construcția socialismului, cît și de lupta revoluționară generală, trebuie făcute într-un

spirit principial, să ducă atît la clarificări ideologice, cît și la întărirea unității.

După cum se știe, încă cu mulți ani în urmă partidul nostru a apreciat ca o greșeală faptul că în trecut a mers și el pe linia condamnării și blamării unor partide frățești și de aceea a luat hotărîrea de a nu mai proceda astfel, considerînd că aceasta nu corespunde principiilor marxist-leniniste ale relațiilor dintre partide, intereselor mișcării comuniste și muncitorești. După părerea noastră, atunci cînd între unele partide comuniste se ivesc anumite probleme, opinii diferite, acestea nu trebuie să fie abordate în reuniuni internaționale, la congresele altor partide, prin atitudini de blamare și condamnare. În acest sens propunem Congresului să dea mandat Comitetului Central ca în rezolvarea deosebirilor de păreri politice sau ideologice să nu se angajeze pe linia blamării sau condamnării altui partid frățesc, ci să militeze pentru rezolvarea acestora pe calea discuțiilor de la partid la partid, de la conducere la conducere. *(Aplauze).* Propunînd adoptarea acestei hotărîri, pornim de la înalta răspundere internaționalistă de care este animat partidul nostru, de la răspunderea față de cauza clasei muncitoare, a unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, față de interesele generale ale socialismului în lume. *(Vii aplauze).*

De asemenea, partidul nostru întreține și va dezvolta și în viitor legături cu partide socialiste, social-democrate — dintre care unele participă prin reprezentanții lor la Congresul nostru — aceasta corespunzînd necesității întăririi unității clasei muncitoare — peste deosebirile de ordin ideologic și politic existente între diferitele sale detașamente — în lupta pentru drepturi și libertăți democratice, pentru cauza socialismului și păcii în lume. *(Aplauze puternice).*

Partidul Comunist Român va milita cu toată fermitatea și în viitor pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele revoluționare, democratice, antiimperialiste, aducîndu-și contribuția la cauza unității mișcării comuniste și muncitorești, la triumful luptei pentru socialism în întreaga lume. *(Aplauze puternice).*

Am înfățișat, tovarăși, pe scurt, liniile directoare pe care Comitetul Central propune Congresului să le adopte în politica internațională a partidului și statului nostru, în activitatea României pe plan mondial. Considerăm că desfășurîndu-se în continuare pe baza acestor coordonate, politica externă a Partidului Comunist Român, a Republicii Socialiste România va corespunde atît intereselor naționale ale poporului nostru, cît și cauzei generale a socialismului, va contribui la victoria

luptei antiimperialiste, pentru pace și progres social în lume. *(Aplauze prelungite).*

Stimați tovarăși,

Bilanțul acestui sfert de veac care a trecut de la eliberarea țării, trecerea în revistă a activității desfășurate după Congresul al IX-lea, reliefează cu pregnanță capacitatea partidului nostru, a Comitetului Central de a conduce cu succes destinele României, de a asigura înaintarea neîncetată a poporului pe calea luminoasă a socialismului. *(Vii aplauze).* Fără îndoială, Congresul nostru va aproba vasta activitate politică și organizatorică desfășurată de Comitetul Central, care și-a îndeplinit cu cinste misiunea încredințată de Congresul al IX-lea de a conduce întreaga activitate a partidului și poporului nostru pentru înfăptuirea programului de înflorire multilaterală a României. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Hotărîrile pe care le va lua actualul Congres deschid noi și strălucite perspective României, vor inaugura o nouă perioadă de muncă intensă a partidului, a poporului, o etapă de noi realizări mărețe în toate domeniile vieții sociale. Congresul al X-lea va intra în istoria patriei ca un moment ce marchează ridicarea pe o treaptă nouă, calitativ superioară, a operei de edificare a societății socialiste în România. *(Vii și puternice aplauze).*

Considerăm că dispunem de tot ce este necesar pentru traducerea în viață a acestui program însuflețitor ; avem o bază de pornire tehnico-materială dezvoltată ; avem un partid puternic, unit, înarmat cu învățătura marxist-leninistă, strîns legat de mase ; sîntem un popor harnic, dîrz, înzestrat cu calități deosebite, devotat trup și suflet cauzei socialismului. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Ne exprimăm convingerea că partidul nostru, călit în lupte, încercat în marea operă de edificare a noii orînduiri, întregul popor animat de idealurile socialismului, își vor uni și mai strîns forțele, vor munci cu abnegație, cu entuziasm și perseverență pentru a da viață marilor sarcini ce ne stau în față, pentru a face să propășească tot mai mult scumpa noastră patrie. *(Aplauze puternice, prelungite).*

Cred că sînt în asentimentul dumneavoastră ca de la această înaltă tribună să urăm comuniștilor, muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, deplin succes în lupta desfășurată sub steagul partidului, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru înflorirea României, pentru bună-

starea și fericirea întregului popor. *(Aplauze puternice, îndelungi).*

Trăiască Partidul Comunist Român — conducătorul încercat al națiunii noastre socialiste ! *(Aplauze, ovații, urale).*

Trăiască Republica Socialistă România, eroicul nostru popor, constructor al lumii noi ! *(Aplauze, urale).*

Să se întărească prietenia și solidaritatea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a forțelor revoluționare, antiimperialiste din întreaga lume ! *(Aplauze puternice, urale).*

Să triumfe ideile invincibile ale marxism-leninismului, cauza socialismului și a păcii !

La încheierea Raportului întreaga asistență, în picioare, ovaționează îndelung. Delegații și invitații aclamă minute în șir pentru partid, pentru Comitetul Central, pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu. Într-o atmosferă entuziastă, înălțătoare, Congresul își exprimă astfel adeziunea deplină față de politica internă și externă marxist-leninistă a partidului, hotărîrea de a o înfăptui neabătut, în numele înfloririi patriei socialiste, al victoriei cauzei socialismului și păcii în întreaga lume.